

יד מהרש"א

מסכת פסחים

פרק תמיד נשחט

נח. -- סה.

September 24, 2013

© Yechezkel Folger 2013

מפתח

דף נח.....	4
רש"י ד"ה בין הערכים.....	4
תד"ה ר' ישמעאל ותד"ה קעבדינן.....	5
דף נח:.....	10
תד"ה אלא לרבא.....	10
תד"ה העולה.....	14
דף נט.....	15
תד"ה יאוחר.....	15
רש"י ד"ה תמיד קודם לקטורת.....	16
רש"י ד"ה ומחוסר כפורים ותד"ה זה בנה אב.....	18
תוספות ד"ה אין לך.....	21
תד"ה זה בנה אב.....	23
דף נט:.....	24
תד"ה עשאוּם כמי.....	24
תד"ה ולא עולת חול.....	25
תד"ה דאי ר' מאיר ובא"ד ופליגי בתפוס לשון ראשון ובא"ד חיילי אתרוייהו.....	27
רש"י ד"ה לעולם סיפא וגמרא ומדסיפא בעבודה א' רישא נמי ותד"ה והיינו בעיא דרב פפא.....	30
תד"ה אבל בשתי ותד"ה אי.....	35
תד"ה והיינו בעיא דרב פפא.....	39
תד"ה אילימא בכ' עבודות.....	40
דף ס.....	42
תד"ה פסח ששחטו לשמו ושלא לשמו.....	42
גמרא תאמר בלשמו שכן אינו נוהג בכל הזבחים.....	45
דף סא.....	48
תד"ה נעשה כמי.....	48
תד"ה ואתקש אוכליו למנויו.....	49
דף סא:.....	54
תד"ה רב חסדא.....	54
תוספות ד"ה וכי תימא.....	56
תד"ה כתב רחמנא וגמרא ד"ה וכי תימא מאי חומרי'.....	58
דף סב.....	61

תד"ה כי לית לי	61
תד"ה מאי שנא טומאה	62
דף סב:	64
תד"ה לימא הואיל	64
תד"ה פסולו בגופו	68
דף סב: - סג	70
תד"ה ערלים למולין וגמרא אמר רבה	70
תד"ה השוחט פסח	75
דף סג:	76
רש"י ד"ה הואיל וישנו בהלנת אמורים	76
רש"י ד"ה אבל המולק	79
דף סד:	80
רש"י ד"ה קשיא מליקה ותד"ה הא והא	80
תד"ה טעמא שלא	81
דף סד:	82
גמרא אביי אמר ננעלו תנן	82
דף סה:	82
תד"ה החולב	82
תוספות ד"ה המכבד וכל אמצע דיבור שבו	83
תד"ה שמא לא נתקבל	85

דף נח.

רש"י ד"ה בין הערבים

בפירש"י בד"ה בין הערבים כו' וכתב בין הערבים לדרשה חלוק הערב כו' עכ"ל ק"ק הא בפסח נמי בין הערבים כתיב וא"א לפרש כן דהא הפסח אחריו וק"ל:

1) הקדמה

- a) starts at the beginning of שעה ז' at the beginning of בין הערבים and ends six hours later at the end of שעה י"ב

2) משנה וגמרא

- a) The שחיטה of the קרבן תמיד is at 8.5 hours (2.5 hours after חצות) and the end of its קריבה is at 9.5 hours (2.5 hours before the end of בין הערבים)
- b) This is because the phrase "בין הערבים" teaches that the afternoon is to be split into two parts
 - i) 2-1/2 hours are to pass before the תמיד is brought
 - ii) And 2-1/2 hours are to remain after the תמיד is completed an hour later

3) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) The phrase בין הערבים also appears for the קרבן פסח even though the afternoon can't be split into even parts around קרבן פסח since the קרבן פסח is נשחט only after the תמיד is completed at 9.5 hours

תד"ה ר' ישמעאל ותד"ה קעבדין

תוס' בד"ה ר' ישמעאל כו' אבל בשבת דעלמא קרב כסדר החול גזירה כו' עכ"ל לאביי לכ"ע אית להו גזירה שבת דעלמא אטו חול דעלמא דאם לא כן (ד) [ו] פליגי בגזירה לוקמי פלוגתייהו בפשיטות וכדמוקי בשבת דעלמא או פליגי בבזיכין קודמין למוספין ועוד לוקמי פלוגתייהו בפשיטות טפי כרבה בר עולא וכצ"ל לרבא דמוקי פלוגתייהו בע"פ ובמכמר בשרא דבשבת דעלמא לא פליגי דכ"ע אית להו גזירה כיון דליכא היכרא ובזה יתיישב מה שהקשה בעל המאור לרבא לר' ישמעאל משום מכמר בשרא יאוחר הפסח ולא יאוחר התמיד משש ומחצה שהוא זמנו די"ל כיון דליכא היכרא להקדים התמיד בשביל הפסח אית ביה שפיר גזירה שבת אטו חול דעלמא ודו"ק:

בד"ה וקעבדין כו' בזיכין בחמש ומוספין בשש משמע לר"ע ליכא שהייה כו' עכ"ל דלא הוזכר שום שהייה אחר חמש בזיכין לר"ע ומשמע דכלה בסוף ה' ומוספין בתחלת שש אבל בזיכין בשבע דקאמר ר"י בתחלת ז' ע"כ איכא אחריו שהייה חצי שעה דהתמיד אחריו בז' ומחצה ואיכא למימר דלא כלה בזיכין סוף ז' ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) שעה שש are always brought in מוספין
- b) For a מאן דאמר who says that on שבת "מוספין קודמין לבזיכין" שבת the בזיכין are brought in שעה שבע
- c) For a מאן דאמר who says that on שבת "בזיכין קודמין למוספין" שבת the בזיכין are brought in שעה חמש

2) Second הקדמה

- a) שעה takes one עשיית תמיד and the קרבן פסח is brought afterward

3) Third הקדמה

- a) The earliest possible time to be מקריב קרבן תמיד is at 6.5 (שש שעות ומחצה)
- b) Now
 - i) based on זריזות we'd always be מקריב the קרבן תמיד at 6.5
 - ii) and on פסח that's חל on Friday the קרבן תמיד is in fact brought at 6.5
- c) But for reasons not relevant here
 - i) For חול on כל השנה the קרבן תמיד is brought at 8.5
 - ii) For ערב פסח that's חל בחול except for Friday the קרבן תמיד is brought at 7.5

4) גמרא as explained by the ברייתא א'

- a) ר' ישמעאל and ר' עקיבא disagree on when the קרבן תמיד is brought on שבת as set out in lines 2 and 5 of the following table and we'll set out below that רבא and אביי and רבה בר עולא disagree on precisely what ר' ישמעאל and ר' עקיבא hold on lines 2 and 5
- b) But note that there's no מחלוקת between ר' ישמעאל and ר' עקיבא in lines 1, 3 and 4 that don't deal with שבת

ביאור לברייתא א'						
רבה בר עולא		רבא		אביי		
6	5	4	3	2	1	
ר"ע	ר"י	ר"ע	ר"י	ר"ע	ר"י	
8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	1 חול כל השנה
7.5	8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	2 שבתות כל השנה
7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	3 ע"פ שחל בחול חרץ מע"ש
6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	4 ע"פ שחל בע"ש
7.5	8.5	7.5	8.5	6.5	7.5	5 ע"פ שחל בשבת

5) רבה בר עולא – גמרא

- a) ר' ישמעאל says on שבת דעלמא and שחל בשבת the קרבן תמיד is brought at 8.5 while ר' עקיבא says the קרבן תמיד is brought at 7.5
- b) This is because
- i) ר' ישמעאל is חושש for סרכא דחול meaning he's חול שבת אטו because if people were to see that on שבת the קרבן תמיד isn't brought at 8.5 they might בטעות on חול also not be מקריב the תמיד at 8.5
- ii) ר' עקיבא isn't חושש for סרכא דחול and that's why there's no need on שבת to delay until 8.5
- c) ר' עקיבא to קשיא
- i) Why isn't the תודה קרבן brought בזריזות at 6.5
- d) תירוץ
- i) ר' עקיבא holds for שבת that מוספין קדמין לבזיכין and we've established that this forces בזיכין to be brought at שבע as explained in the הקדמות
- ii) It follows that on שבת the קרבן תמיד can't be brought before 7.5
- iii) דיבור מהרש"א will explain this timing further at the end of this

6) אביי – גמרא of המשך

- a) Part 1
- i) ר' ישמעאל – שבת חל on that's ערב פסח and ר' עקיבא disagree on שבת חל on that's ערב פסח the קרבן תמיד is brought at 7.5 while ר' עקיבא says the קרבן תמיד is brought at 6.5
- ii) because
- (1) ר' ישמעאל holds for all שבתות that מוספין קדמין לבזיכין and we've established that this forces a delay of קרבן תמיד until 7.5
- (2) ר' עקיבא holds for all שבתות that מוספין קודמין למוספין and it follows from the הקדמות that the קרבן תמיד can be brought בזריזות at 6.5
- b) Part 2 – מהרש"א as explained by תוספות
- i) שאלה
- (1) Why doesn't אביי say that ר' ישמעאל and ר' עקיבא disagree not only on ערב שבת but also on בעלמא for the same reason namely that ר' עקיבא says שחל בשבת

ביזכין קודמין ר' עקיבא holds that מוספין קודמין לבזיכין while ישמעאל holds that למוספין

ii) תשובה

(1) גוזר שבת אטו חול ר' עקיבא and ר' ישמעאל both שבת דעלמא says that אביי and it follows that קרבן תמיד must be brought at 8.5

iii) שאלה

(1) Then why aren't ר' ישמעאל and ר' עקיבא also חל גוזר שבת אטו חל for ערב פסח טועה that if the קרבן תמיד isn't brought at 8.5 people might be בשבת and say that בחול too תמיד ought not to be brought at 8.5

iv) תשובה

(1) On ערב פסח that's חל on שבת people will be מכיר that the קרבן תמיד isn't delayed until 8.5 because the קרבן פסח needs to be brought when the קריבה of קרבן תמיד is completed an hour after it began

(2) Namely for ר' ישמעאל the קרבן פסח needs to be brought at 8.5 for ר' עקיבא and at 7.5 for ר' עקיבא

7) מהרש"א

a) שאלה

i) Note that

(1) To answer the קשיא of תוספות on why אביי doesn't say the מחלוקת between שבתות ר' עקיבא who says 6.5 and ר' ישמעאל who says 7.5 דעלמא applies also for

(2) It would have been enough for תוספות to answer that ר' ישמעאל is גוזר שבת אטו חול and so ר' ישמעאל must hold that שבתות בעלמא the תמיד is brought at 8.5 and couldn't have said in א' ברייתא that תמיד is brought at 7.5

ii) why does תוספות also need to say that it must be that ר' עקיבא is also גוזר שבת אטו חול and agrees that שבתות דעלמא on תמיד needs to be brought at 8.5

b) תשובה

i) If ר' עקיבא doesn't accept that שבת דעלמא we're שבת אטו חול so that תמיד on שבת דעלמא needs to be brought at 8.5 the same as for ר' ישמעאל

ii) Why in fact doesn't אביי follow the שיטה of רבה בר עולא that both on ערב פסח ר' עקיבא and ר' ישמעאל there is this מחלוקת between שבת דעלמא and שבת בשבת:

(1) ר' ישמעאל says קרבן תמיד is brought at 8.5 because we're שבת אטו חול for גוזר

(2) ר' עקיבא says קרבן תמיד is brought at 7.5 because he's not שבת אטו חול but holds that מוספין קודמין לבזיכין חול

8) רבא of שיטה – גמרא of המשך

- a) רבא says that ישמעאל ר' and עקיבא ר' disagree on ערב פסח that's חל on שבת the same as אביי - with the difference that רבא unlike אביי says that ישמעאל ר' holds the תמיד is brought at 8.5 and עקיבא ר' says the תמיד is brought at 7.5
- b) This is because
- i) ר' ישמעאל says that on ערב פסח that's חל on שבת the קרבן תמיד is brought at 8.5 to delay the קרבן פסח to 9.5 because we're חושש for בשר – namely we want to reduce the time that passes from the bringing of the קרבן פסח until יום טוב מוצאי שבת
- ii) while עקיבא ר' isn't חושש for בשר and that's why we're מקריב the תמיד earlier at 7.5
- c) קשיא
- i) For עקיבא ר' who's not חושש for בשר מכמר why isn't the קרבן תמיד brought בזריזות at 6.5
- d) תירוץ
- i) עקיבא ר' holds for שבת that לבזיכין מוספין קדמין
- ii) And based on the הקדמות it follows for him that on שבת the קרבן תמיד can't be brought before 7.5
- 9) מהרש"א
- a) For רבא the same as for אביי it must be that on שבתות דעלמא both ישמעאל ר' and עקיבא ר' agree that because there is no היכירא we're חול שבת אטו חול and as a result תמיד needs to be brought at 8.5
- b) בעל המאור answers the following קשיא of מהלך
- i) רבא to קשיא
- ii) It's correct that the טעם of בשרא מכמר explains for ישמעאל ר' that on ערב פסח that's חל on שבת the bringing of the קרבן פסח is delayed until 9.5 because the בשר of the קרבן פסח that's נאכל might be מכמר if too much time passes from the הקרבת פסח until מוצאי שבת when the קרבן פסח is נאכל
- (1) but
- (a) the טעם doesn't explain why the קרבן תמיד isn't קרב בזמנו at 6.5
- (b) after all the קרבן תמיד is an עולה that isn't נאכל and מכמר בשר is of no concern
- iii) תירוץ part 1
- (1) Just as we've established that for רבא the same as for אביי there'd be no היכירא for שבתות דעלמא because there's no קרבן פסח that people can point to as explaining why the תמיד wasn't made at 8.5
- (2) There's also be no היכירא for רבא on שבת שחל ערב פסח for ישמעאל ר' who's חייש for בשר מכמר because קרבן פסח is delayed until 9.5

(3) So גוזר שבת אטו חול who's חייש for מוכר בשר needs to be brought at 8.5 and require that the תמיד be brought at 8.5

iv) תירוץ part 2

(1) Note that

(a) for עקיבא who's not חייש for מוכר בשר there's no need to delay קרבן past 7.5 and the קרבן פסח can be brought immediately afterwards at 8.5

(b) So there is a היכרא and no need to be חול אטו שבת in order to require that the קרבן תודה be delayed until 8.5

10) רש"י

a) קשיא

i) We've established that if מוספין קודמין לבזיכין we're מקריב the מוספין in שש שעה and the בזיכין in שבע שעה so that קרבן תמיד can't be brought until 7.5 or a half-hour into שעה שמונה

ii) Why not bring the תמיד right at the beginning of שעה ח'

b) תירוץ

i) After the בזיכין there is a חלוקה of לחם הפנים and the חלוקה of the לחם הפנים can take more than one שעה and end in the middle of שעה ח' at 7.5

11) מהרש"א as explained by תוספות

a) For a מאן דאמר who says מוספין למוספין – for example for עקיבא according to אביי – it must be that בזיכין and the חלוקה of the לחם הפנים don't together take more than an hour

b) since בזיכין are brought in the one hour that begins at the start of שעה חמש and שעה שש need to follow promptly at their standard time at the start of שעה שש

דף נח:

תד"ה אלא לרבא

[דף נח עמוד ב] בד"ה אלא לרבא קשיא תימה לרבה בר עולא נמי תקשי כו' עכ"ל הא ודאי דאיכא למימר דיתרין כרבא וכתירוצם ואם ר"ל אמאי נקט התלמוד לרבא קשיא ולא נקט נמי בקושייתו רבה בר עולא א"כ הא לא יתורין במה שתרצו או יתרין כרבא אלא דמעיקרא בתמיהתם לא ניחא להו למימר דיתרין כרבא דמ"מ אמאי לא פליג ר"ע נמי ברישא בשבת דעלמא לרבה בר עולא ואהא תירצו דקושטא הוא דקאי ר"ע ארישא ובתירוצם שני ר"ל נמי דפליג ר"ע ברישא בשבת דעלמא ומדקאי בסיפא נימא דפליג נמי בסיפא ויתרין כרבא כדמוכח בברייתא דלקמן דפליגי נמי בשבת בע"פ ודו"ק:

ביאור לברייתא א'							
רבה בר עולא		רבא		אביי			
6	5	4	3	2	1		
ר"ע	ר"י	ר"ע	ר"י	ר"ע	ר"י		
8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	1 חול כל השנה	
7.5	8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	2 שבתות כל השנה	
7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	3 ע"פ שחל בחול חוץ מע"ש	
6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	4 ע"פ שחל בע"ש	
7.5	8.5	7.5	8.5	6.5	7.5	5 ע"פ שחל בשבת	

1) הקדמה

- a) the table sets out the שיטות of אביי and רבא and רבה בר עולא – as explained in the preceding דיבור – on when the קרבן תמיד was brought for ר' ישמעאל and for עקיבא
- b) these שיטות are based on ברייתא א' in the prior דיבור

2) ר' עקיבא and ר' ישמעאל of שיטות ב' ברייתא ב'

- a) ברייתא ב' of רישא
 - i) נשחט at 8.5 is תמיד כל השנה כולה
 - ii) The רישא mentions no מחלוקת between ר' ישמעאל and ר' עקיבא
 - iii) Now
 - (1) for שיטה of ב' ברייתא ב' is consistent with the שיטה of the three based on א' ברייתא א' that's set out in line 1 of the table in the הקדמה
 - (2) But for שיטה of עקיבא this שיטה isn't consistent with the שיטה of רבה בר עולא as understood by ר' עקיבא in line 2 at row 6 in the table namely that on שבתות כל השנה the קרבן תמיד was brought at 7.5
- b) ערב פסח שחל בשבת on ברייתא ב' of סיפא
 - i) ר' ישמעאל says the תמיד is brought at 7.5
 - (1) Note that
 - (a) this שיטה of ב' ברייתא ב' for ר' ישמעאל is consistent with ר' ישמעאל as explained by אביי for ר' עקיבא

(b) but isn't consistent with ר' ישמעאל as explained by רבא and רבה בר עולא for ברייתא א'

ii) for ר' עקיבא

(1) The גמרא first assumes that the words of ר' עקיבא in the סיפא can't mean that he holds that 7.5 is when תמיד is brought on בשבת שחל because then he says the same as ר' ישמעאל

(2) and that instead ר' עקיבא holds that 6.5 is the proper time

(3) this שיטה of ר' עקיבא in ב' ר' עקיבא is consistent for אביי with his שיטה for ר' ברייתא א' in row 2 of line 5 for רבא and רבה בר עולא but isn't consistent with the שיטות of רבא and רבה בר עולא for ר' עקיבא in rows 4 and 6 of line 5 that on בשבת שחל תמיד is brought at 7.5

3) In short

a) The רישא of ב' רבייתא is a קשיא to רבה בר עולא for ר' עקיבא

b) The סיפא of ב' רבייתא is a קשיא to רבא and רבה בר עולא for both ר' ישמעאל and ר' עקיבא

4) גמרא

a) קשיא

i) We've established that the ברייתא isn't consistent with רבא

ii) רבה בר עולא will soon explain why the גמרא doesn't ask the same קשיא to רבה בר עולא

b) תירוץ

i) רבא would change the סיפא to read this way

ii) ערב פסח שחל להיות בשבת

(1) For ר' ישמעאל

(a) תמיד is brought at 8.5

(b) And is consistent for רבא and רבה בר עולא with their שיטות in ברייתא א' ערב פסח שחל בשבת for ר' ישמעאל in rows 3 and 5 of line 5

iii) For ר' עקיבא as understood by רבא in ב' רבייתא there is this result

(1) ר' עקיבא in ב' רבייתא can mean that the proper time is 7.5 because this would result in a מחלוקת with ר' ישמעאל whom רבא now understands to say that the proper time is 8.5

(2) and ר' עקיבא in ב' רבייתא is consistent with the שיטות of רבא and רבה בר עולא for ר' עקיבא in ב' רבייתא on בשבת שחל ערב פסח as set out in rows 4 and 6 of line 5

5) תוספות

a) קשיא

- i) Why did the גמרא ask that 'ברייתא ב' isn't consistent with רבא without also asking that the רישא of 'ברייתא ב' is a קשיא for רבא בר עולא on רבא בר עולא and the ר' עקיבא ר' and the ר' ישמעאל ר' both for רבא בר עולא is a קשיא of 'ברייתא ב' ספא
- b) First תירוץ
 - i) רבא בר עולא says that
 - (1) ר' עקיבא in 'ברייתא ב' doesn't deal with the ספא altogether and says nothing about פסה שחל בשבת
 - (2) So that it's possible that ר' עקיבא would hold for ר' עקיבא the same as the שיטה of רבא בר עולא for ר' עקיבא in line 5 row 6 of 'ברייתא א' namely that תמיד is brought at 7.5 on פסה ערב that's חל on שבת
 - ii) Instead
 - (1) It's only with the רישא of 'ברייתא ב' that ר' עקיבא disagrees
 - (2) because
 - (a) Unlike ר' ישמעאל who says in the רישא that תמיד is brought at 8.5 on כל בשבת בחול and השנה
 - (b) ר' עקיבא says that it's only בחול on כל השנה that תמיד is נשחט at 8.5 but for שבתות on כל השנה the תמיד is brought at 7.5 consistent with the שיטה of רבא בר עולא in 'ברייתא א' for ר' עקיבא on line 2 of row 6
- c) Second תירוץ
 - i) We've established that the same תירוץ that the גמרא answers in the ספא of רבא בר עולא for רבא also applies for רבא בר עולא
- 6) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) the second תירוץ is obvious
 - ii) how could תוספות not have realized it when תוספות asked its קשיא
 - b) possible תירוץ
 - i) רבא בר עולא realized that the תירוץ applies also to the קשיא to רבא בר עולא
 - ii) תוספות asked only why the גמרא didn't mention that the same קשיא and תירוץ apply also to רבא בר עולא
 - c) Possible תירוץ dismissed
 - i) If this is the קשיא of תוספות the תירוץ of תוספות doesn't answer it
 - d) תירוץ part 1
 - i) תוספות at first didn't want to propose that the תירוץ of the גמרא for רבא applies also to רבא בר עולא because that תירוץ standing alone doesn't answer for רבא בר עולא why ר' עקיבא in the רישא of 'ברייתא ב' for השנה כל is isn't consistent with the שיטה of רבא בר עולא for ר' עקיבא in line 2 of row 6 for 'ברייתא א'

e) Part 2

- i) But once ר' עקיבא in its first תירוץ says that ר' רבה בר עולא in fact disagrees with the רישא of ברייתא ב' on שבתות של כל השנה and is consistent with what ר' עקיבא says for שבתות כל השנה in ברייתא א'
- ii) ר' תוספות adds that the תירוץ the גמרא gave for רבא would (as we've explained before for רבא) result
 - (1) in a מחלוקת between ר' ישמעאל and ר' עקיבא also in the סיפא of ברייתא ב' (where ר' ישמעאל would say the proper time is 8.5 and ר' עקיבא would say the proper time is 7.5)
 - (2) and a תירוץ for ר' רבה בר עולא to קשיא from the סיפא
- iii) And this is significant for ר' רבה בר עולא because it's משמע from a later ברייתא that ר' ישמעאל and ר' עקיבא disagree for שבת פסח שחל בשבת as well as for שבתות של כל השנה

תד"ה העולה

בד"ה העולה עולה כו' משום דלשון שלא יהא דבר קודם משמע טפי עיכוב כו' עכ"ל היינו לפי דעת המקשה דבעי למימר עיכובא התם דבלשון הברייתא משמע טפי עיכוב מהמשנה אבל אביי מסיק התם דשלא יהא דבר כו' אינו אלא למצוה וכמ"ש התוס' לעיל ומהרש"ל לפום חורפיה לא ע"ש וק"ל:

- 1) ברייתא
 - a) "שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר" teaches that "וערך עלי' העולה"
- 2) מסכת זבחים in משנה א'
 - a) מוספין to קודם של תמיד של שחר "מלבד עולת הבוקר אשר לעולת התמיד" teaches that
- 3) Second משנה in זבחים
 - a) קודם – the מוספין can be מעכב isn't תמיד של שחר
- 4) מנחות in גמרא
 - a) משנה to the second קשיא
 - i) We just established from the ברייתא that based on העולה וערך עלי' תמיד של שחר must be קודם
 - b) אביי of תירוץ
 - i) The second משנה teaches that "שלא יהא קודם" in the ברייתא is only למצוה and that the מוספין can come first דיעבד
- 5) תוספות
 - a) קשיא
 - i) Why didn't the מנחות in גמרא ask its קשיא from the first משנה as well as from the ברייתא
 - b) תירוץ
 - i) The words "שלא יהא" in the ברייתא have a greater משמעות of לעיכובא
- 6) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) We've seen that in the מסקנא the קדימה of קודם של שחר is only למצוה
 - b) תירוץ
 - i) Still the מקשה thought that the ברייתא and the first משנה were לעיכובא and that had a stronger משמעות of לעיכובא לא יהא

דף נט.

תד"ה יאוחר

[דף נט עמוד א] בד"ה יאוחר דבר כו' אף על גב דתמיד תדיר אצטריך כו' עכ"ל ומיהו בהך דתניא כי קושיין המ"ל דקטורת ונרות קודמין לפסח משום דהווי תדיר וק"ל:

- 1) גמרא as explained by the ברייתא א'
 - a) "עלי' השלם כל הקרבנות כולם" teaches "והקטיר עלי' חלבי השלמים" תמיד של בין הערבים are brought after
- 2) ברייתא ב'
 - a) A special לימוד teaches that קרבן פסח is an exception that is brought after של בין הערבים
- 3) תוספות
 - a) קשיא
 - i) Why doesn't ב' ברייתא rely on the rule that תדיר קדם to teach that קרבן פסח is brought after תמיד קרבן
 - b) תירוץ
 - i) Without the special לימוד we'd have said that that עלי' השלם prevails over תדיר קרבן תמיד and requires that the קרבן פסח be brought before the קודם
- 4) ברייתא ג'
 - a) The special לימוד mentioned in ב' ברייתא also teaches that קטרת and נרות as well as קרבן פסח are done before תמיד
- 5) מהרש"א
 - a) תוספות could have asked for ברייתא ג' why a special לימוד is needed to say that נרות and קטרת come before קרבן פסח when this ברייתא could have relied on קדם תדיר
 - b) And for קטורת and נרות that aren't קרבנות it wouldn't be appropriate for תוספות to answer that תדיר קודם would have prevailed over עלי' השלם כל הקרבנות כולם with the special לימוד

רש"י ד"ה תמיד קודם לקטורת

בפירש"י בד"ה תמיד קודם לקטורת כו' טעמא מפורש בסדר יומא כו' עכ"ל לכאורה שהוצרך לזה להך ברייתא דקתני כקושיין ולא ממעטינן מאותו אלא קטורת דהוי עבודת פנים דכוותיה נימא דקטורת ונרות קודמין נמי לתמיד ואהא קאמר דמפורש טעמא בסדר יומא אבל אחרי העיון לא מצאתיו שם ודו"ק:

1) ברייתא א'

a) the order of the עבודות on פסח:

סדר ברייתא א'
תמיד
פסח
קטרת
נרות

b) שאלה

i) How do we know that תמיד comes before פסח

c) תשובה

i) A פסוק for פסח says both בערב and בין הערבים while for תמיד the word בערב doesn't appear

ii) the details of this לימוד aren't relevant here

2) גמרא

a) קשיא

i) The word בערב also doesn't appear for קטורת and נרות

ii) why don't קטורת and נרות also come before פסח the same as קרבן תמיד

קשיא לברייתא א'	סדר ברייתא א'
תמיד	תמיד
קטרת	פסח
נרות	קטרת
פסח	נרות

b) תירוץ

i) for נרות a פסוק says "באהל מועד ... יערך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר"

ii) The word "אותו" teaches that נרות comes after all other עבודות including קרבן נרות to איתקש and קטרת פסח

קשיא לברייתא א'	תירוץ לברייתא א'
תמיד	תמיד
קטרת	פסח
נרות	קטרת [דכתיב אותו]
פסח	נרות [דכתיב אותו]

3) ברייתא ב'

a) This ברייתא disagrees with ברייתא א' and says that the order of קרבנות and עבודות on פסח is in fact first בין הערבים – then קטרת – then נרות – then קרבן פסח

תירוץ לברייתא א'	ברייתא ב'
תמיד	תמיד
פסח	קטרת
קטרת [דכתיב אותו]	נרות
נרות [דכתיב אותו]	פסח

4) גמרא of the המשך

a) ברייתא ב' to קשיא

i) Since נרות isn't later than פסח קרבן how does ברייתא ב' apply the מיעוט of אותו

b) תירוץ

i) teaches only that נרות that's an עבודה בפנים needs to come after all other עבודות such as קטרת that are also an עבודה בפנים

ii) teaches nothing about the order of נרות and קטרת relative to an עבודת חוץ such as קרבן פסח

תירוץ לברייתא א'	תירוץ לברייתא ב'
תמיד	תמיד
פסח	קטרת [עבודת פנים]
קטרת [דכתיב אותו]	נרות [עבודת פנים]
נרות [דכתיב אותו]	פסח [עבודת חוץ לא דורשין אותו]

5) מהרש"א as explained by רש"י

a) the גמרא in מסכת זבחים explains why קטרת and נרות are after תמיד קרבן – presumably because of אותו – even though תמיד is an עבודת חוץ the same as פסח קרבן

רש"י ד"ה ומחוסר כפורים ותד"ה זה בנה אב

ד"ה ומחוסר כפורים כגון מצורע או זב ששכח כו' עכ"ל ולא נקט נמי יולדת משום דאיכא למ"ד בפרק האשה דאין האשה חייבת כרת אפילו בפסח ראשון ולא דחי מצות פסח דידה עשה דהשלמה אך קשה דא"כ גבי מחוסר כפורים של כל השנה אמאי לא מוקי לה ביולדת ובזב ולא תקשי ליה והאיכא אשם דלית בהו אשם ולא תקשי ליה נמי והאיכא עולה דהא פסיקא ליה ביולדת דלא מעכבא בשקרבה עולתה [קודם] כמ"ש התוס' דלא הוה ס"ד דמעכב אלא במצורע מדכתיב תהיה דמשמע עיכובא וק"ל:

בד"ה זה בנה אב וכו' היינו דוקא במצורע דכתיב ביה תהיה כו' עכ"ל ודמייתי זה בנה אב כו' וקי"ל דאפילו חטאת כו' היינו ביולדת למצוה וכ"ש במצורע דאפילו עיכובא איכא וסמך אתהיה דמשמע עיכובא במצורע ודו"ק:

1) הקדמה First

a) מחוסרי כפורים of טהרה that need to be brought for the קרבנות

אשם	עולה	חטאת	
מצורע עני	עוף	עוף	מצורע עני
מצורע עשיר	כבש	כבשה	מצורע עשיר
יולדת עני	עוף	עוף	יולדת עני
יולדת עשירה	כבש	עוף	יולדת עשירה
זב	עוף	עוף	זב

2) הקדמה Second

a) The עשה of השלמה generally requires that קרבנות need to be brought before תמיד בין הערבים

3) ברייתא

a) תנא קמא

- i) A מחוסר כפורים on ערב פסח is an exception who can bring his קרבנות for טהרה after תמיד בין הערבים
- ii) Because he needs this טהרה to eat פסח קרבן and not to be חייב כרת for not eating קרבן פסח

b) ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה

- i) The exception for מחוסר כפורים applies all year for a person who brought נדרים earlier in the day
- ii) Because without כפורים the person won't be able to be מקיים an עשה – the עשה of נדרים ונדבות that requires the כהנים and the כפורים to eat the נדרים ונדבות that the מחוסר כפורים brought earlier in the day

4) רש"י

a) תנא קמא to the קשיא

- i) There is a דאמר מאן who holds that there's no כרת דין for an אשה who doesn't eat קרבן פסח

b) תירוץ

- i) זב מצורע or a יולדת – and for a מצורע or זב קמא refers only to a מצורע or a זב – not to a יולדת – and for a מצורע or זב there is a כרת for not eating פסח קרבן
- 5) רש"י as explained by גמרא
- a) ר' ישמעאל בנו של ריב"ב to קשיא
- i) There is no כרת for not being עשה of קדשים the עשה of מקיים
- ii) Why is it that the עשה of קדשים the עשה of דוחה is אכילת קדשים
- b) רש"י of תירוצ' רב חסדא as explained by תירוצ'
- i) ר' ישמעאל בנו של ריב"ב deals only with a מצורע עני or a זב or a יולדת who bring their חטאת only מן העוף
- ii) The עשה of השלמה doesn't apply to a קרבן עוף for whom only its דם is brought to the מזבח and there is no הקטרה on the מזבח
- c) קשיא
- i) The אשם of even a מצורע עני is a כבש that requires הקטרה and to which the עשה of השלמה does apply
- d) תירוצ'
- i) ר' ישמעאל בנו של ריב"ב deals with where the מצורע brought his אשם before the קרבן עולה בין הערבים תמיד
- e) ד"ה זב בנה אב מהרש"א and by תוספות as explained by קשיא
- i) The קרבן עולה also needs to be brought מחוסר כפורים
- ii) Now
- (1) if the קרבן עולה wasn't yet brought then for a reason not relevant here it's too late to bring the קרבן now after בין הערבים תמיד של
- (2) And it can't be that the קרבן עולה was already brought because we derive from a אב בנין that the חטאת must be brought before the עולה
- (a) יולדת ולזב for למצוה
- (b) And even מצורע for לעיכובא based on "תהי"
- 6) ד"ה מחוסר כפורים מהרש"א
- a) We established earlier that רש"י says the תנא קמא deals with מצורע and זב but not with יולדת
- b) קשיא
- i) Once we accept that the תנא קמא doesn't need to deal with every kind of מחוסר כפורים
- ii) Then to answer the קושיות of the גמרא to ריב"ב ר' ישמעאל בריב"ב

iii) why doesn't the גמרא answer that ר' ישמעאל בנו של ריב"ב deals only with יולדת and זב who bring no אשם and for whom the דין that חטאת must come before מצורע isn't לעיכובא because the word תהי' appears only for מצורע

תוספות ד"ה אין לך

תוס' בד"ה אין לך כו' דע"כ לא חשיב אלא מידי דהקטרה דבה כו' דאלת"ה כו' עכ"ל ור"י בנו של ריב"ב דחשיב נמי מחוסר כפורים של כל השנה ומוקי לה רב חסדא בחטאת עוף דלית ביה מידי דהקטרה אלא דמה למזבח י"ל דאע"ג דלא עבר בדמה למזבח עשה דהשלמה בחטאת עוף מ"מ כיון דיוצא בדמה מידי עשה דהשלמה כדפרש"י לקמן גבי כשנתותרו כיון שנזרק דמן קודם תמיד כו' דכיון דנראין להקרבה קודם לכן על תמיד של שחר הוא מושלם עכ"ל א"כ דמה למזבח מידי דהקטרה מקרי וק"ל:

1) First הקדמה

- a) The עשה of השלמה refers to "וערך עלי' חלבי השלמים" that says that קרבנות generally need to be brought before בין הערבים

2) Second הקדמה

- a) דף נט: at גמרא

i) קשיא

(1) Then how is it that a בריתא says that it's מותר to be מקטיר אמרים of קרבן פסח all night

b) רש"י as explained by תירוץ

- i) It's מותר to be מקטיר אמרים all night for קרבנות for which there was דם before תמיד של בין הערבים

ii) Because then the קרבן became ראוי להקטרה before the ערבים של בין תמיד and we consider as if the הקטרה was completed on the basis of שחר של תמיד

3) בריתא

- a) רישא

i) אין לך דבר שמתעכב אחר תמיד של בין הערבים אלא קטרת ונרות

b) גמרא as explained by the סיפא

i) ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן ב"ב says that a מחוסר כפורים can bring his קרבנות טהרה after מן העוף if the קרבן is תמיד של בין הערבים

ii) the עשה דהשלמה doesn't apply because

(1) only the דם of a קרבן עוף is brought to the מזבח and there is no הקטרה

(2) And a person isn't עובר the עשה דהשלמה for bringing דם to the מזבח after תמיד של בין ערבים

4) תוספות

- a) Don't be גורס the word "נרות" in the בריתא because the בריתא deals only with מידי דהקטרה

5) מהרש"א

- a) קשיא

- i) We've established that ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה in the ברייתא deals with הקטרה for which there is no קרבן עוף
- b) תירוץ
 - i) We've seen if there is דם הבאת of a פסח קרבן פסח that's not מן העוף before תמיד של עשה דהשלמה the ערבים no longer requires that the הקטרה of the אמרים of the תמיד של בין הערבים be done before
 - ii) This aspect of דם הבאת is enough for דם הבאת even of מן העוף to be considered "מידי דהקטרה" for the purpose of תוספות in our סוגיא

תד"ה זה בנה אב

עיין רש"י לעיל ד"ה ומחוסר כפורים

דף נט:

תד"ה עשאום כמי

[דף נט עמוד ב] בד"ה עשאום כמי כו' על מה הציץ מרצה על הדם ועל החלב כו' עכ"ל וא"כ בנטמאו אמורים הציץ מרצה עליהן להקטירן והכהנים אוכלין הבשר שפיר ומתכפרין הבעלים ותירצו כיון דמדרבנן אסור להקטירן ה"ל כאילו אבדו וק"ל:

1) First הקדמה

- a) the קטרה of until brought by a קרבן טהרה of חלק their can't eat כהנים the קרבן
- b) and until the קדשים can't eat and מכופר aren't בעלים חלק their eat כהנים

2) Second הקדמה

- a) שאלה
 - i) If
 - (1) there was no קטרה of טהרה קרבנות because the הערבים של בין תמיד was already brought and the עשה דהשלמה applies
 - (2) So that חלק their can't eat כהנים
 - ii) Does this forbid אסור to eat בעלים are כפרה and so that there's no בעלים by אכילה their ונדבות נדרים
- b) תשובה
 - i) If חלק their can't eat כהנים because the אמרים became טמא or were lost we consider as if the חלק and בעלים became מותר to eat their נדרים ונדבות
 - ii) the same is true if חלק their can't eat כהנים because the עשה דהשלמה forbids הקטרת אמרים

3) מהרש"א as explained by תוספות

- a) קשיא
 - i) there is a דאמר מאן who says if the אמרים were נטמא there is קטרה anyway because the ציץ is מרצה on אמרים
 - ii) So what proof do you have from נטמא that the בעלים can eat their חלק in a case where there in fact is no קטרה
- b) תירוץ
 - i) there's no קטרה even for the דאמר מאן who says that מדאורייתא the ציץ is אמרים שנטמאו on מרצה

תד"ה ולא עולת חול

בד"ה ולא עולת חול כו' וקשה לר"ע ת"ל דחלבי שבת קריבין ביום טוב מקרא דהכא דלא ילין כו' עכ"ל דקרא דעולת שבת בשבתו משמע היתרא אתי לאשמעי' עולת שבת ביו"ט דלאשמעי' איסורא הא של חול ביו"ט לא קרבה לא הוה היתרא דקרא עולת שבת בשבתו חוזר לגופיה ומלא ילין נמי שמעינן היתרא עכ"פ של שבת (בחול) [ביום טוב] וכוונת מהרש"ל שהגיה דקשה בדל"ת כו' אינה מבוררת לך ודו"ק:

בא"ד וכל הלילה ילין כדר"ע אוקמינא לסוגיא דהכא ושמעינן ליה לר"ע כו' עכ"ל ר"ל דסוגיא דהכא דמוקי ליה לקרא באמורין הנקרבין ע"ג המזבח כר"ע מתוקמא כמ"ש התוס' לעיל וסוגיא דלקמן דמוקי ליה לקרא בנותר דבשר הנאכל ע"כ נמי כר"ע אתיא דס"ל פסח נאכל כל הלילה וכל הלילה ילין וק"ל:

1) גמרא

a) "עולת שבת בשבתו"

- i) teaches that חלבי שבת קריבין בשבת אבל חלבי חול אינן קריבין בשבת
- ii) And also that חלבי חול אינן קריבין ביום טוב

b) קשיא

- i) "לא ילין לבקר זבח חג הפסח"
(1) teaches an איסור הלנה for אמרי קרבן פסח starting with the **morning** of ניסן
(2) and implies that חלבי חול קריבין בליל ראשון של יום טוב

c) תירוץ

- i) שבת חל on ערב פסח that deals with לא ילין of פסוק
- ii) and teaches only that חלבי שבת קריבין ביו"ט

2) תוספות

a) גמרא on the קשיא of קשיא

- i) why did the גמרא assume from שבת בשבתו that עולת שבת בשבתו
(1) because חלבי חול אין קריבין בשבת
(2) The חלבי חול אין קריבין ביום טוב must also be that דין
- ii) after all שבת is more חמיר than יום טוב

b) תירוץ

- i) The גמרא here follows the שיטה of עקיבא ר' in מסכת שבת that in the לימוד from עולת שבת בשבתו
(1) Refers to a day different than שבת namely it means יום טוב
- ii) בשבתו
(2) And teaches the קולא that חלבי שבת קריבין ביום טוב

(3) This implies directly that חלבי חול אין קריבין ביו"ט

- 3) מהרש"א of גרסא of תוספות המשך
- a) "וקשה לר' עקיבא תיפוק לי' דחלבי שבת קריבין ביו"ט מקרא דהכא דלא ילין הא כל הלילה ילין דלכל הפחות מיתוקם בארבעה עשר שחל להיות בשבת"
- 4) מהרש"א
- a) גמרא means to ask the following קשיא to ריב"א and his explanation that the גמרא follows the שיטה of עקיבא ר' that עולת שבת בשבתו ר' עקיבא teaches that חלבי שבת קריבין ביום טוב
- b) קשיא
- i) That חלבי שבת קריבין ביום טוב we already know from "לא ילין" since we've established that לא ילין deals with ערב פסח that was חל on שבת
- 5) Further המשך of תוספות as explained by מהרש"א at ילין
- a) **אמרים** to לא ילין לבקר זבה חג הפסח ר' עקיבא applies
- b) Note that from the גמרא at סג: דף it's משמע that עקיבא ר' holds that the same פסוק also teaches that בעלים can eat the בשר of פסח קרבן through the first night of יום טוב

תד"ה דאי ר' מאיר ובא"ד ופליגי בתפוס לשון ראשון ובא"ד חיילי אתרוייהו

בד"ה דאי ר"מ האמר כו' אור"י דרבא לטעמיה דאית ליה כו' עכ"ל כן היה גירסת התוס' הכא בעי רבא בעבודה א' כו' ולא הווי גרסי הכא בעי רב פפא כנראה מדבריהם לקמן וק"ל:

בא"ד ופליגי בתפוס לשון ראשון אפילו בכה"ג אף על גב דאינה לשחיטה כו' עכ"ל ר"ל לא מבעיא בתמורת עולה ותמורת שלמים כיון דחייל תמורת עולה לא מצי חייל שוב תמורת שלמים אלא אפילו בכה"ג דאינו לשחיטה אלא לבסוף וברגע אחרון יש לחול שניהם אפ"ה פליג ר"מ וס"ל תפוס לשון ראשון אבל אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מודה ר"מ דחיילי תרוייהו ועיין לקמן ברש"י ותוס' ודו"ק:

בא"ד חיילי תרוייהו כו' וא"כ לא יכשיר הכא לר"מ בלשמו ושלא לשמו אפילו בעבודה אחת עכ"ל ר"ל בלשמו ושלא לשמו לא יכשיר משום דמקצת שינוי קודש פסול משא"כ בשלא לאוכליו ולערלים דמקצת כשר כדלקמן ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) תפוס לשון ראשון says ר' מאיר
- b) אף בגמר דבריו אדם נתפס says ר' יוסי

2) Second הקדמה

- a) שחיטה קבלה הולכה זריקה are קרבן פסח of עבודות The four

3) Third הקדמה

- a) פסול the קרבן is פסול is פסול of עבודות any of the four Once

4) Fourth הקדמה

- a) If for any one of the four עבודות there was a מחשבה of לשמו followed by a מחשבה of שלא לשמו
 - i) תפוס לשון ראשון because he holds that כשר is קרבן ר' מאיר For
 - ii) אף בגמר דבריו אדם נתפס because he holds that פסול is קרבן ר' יוסי For
- b) If there was a מחשבה of לשמו for any one of the four עבודות followed by a מחשבה of עבודה שלא לשמו for a second
 - i) The second עבודה is פסול even for מאיר ר' because for that עבודה there was no first לשון that's כשר
 - ii) And it follows that the entire קרבן is פסול

5) Fifth הקדמה

- a) משנה
 - i) הפסח ששחטו לשמו ושלא לשמו פסול
- b) גמרא
 - i) רב פפא of איבעיא

- (1) Does the משנה deal with a person who had these two מחשבות during one עבודה or does the משנה with a person who had a מחשבה of לשמו during one עבודה and who later had a מחשבה of לשמו שלא during another עבודה
- (2) If the first צד of the איבעיא is correct מאיר ר' can't agree with the משנה because מאיר ר' would say כשר because תפוס לשון ראשון and לשון ראשון was כשר לשמו that's
- (3) If the second צד of the איבעיא is correct מאיר ר' can agree with the משנה that the קרבן is פסול because there was only a מחשבה of לשמו for the second עבודה and we've established that the קרבן is פסול if any עבודה is פסול

6) הקדמה Sixth

- a) רבא holds that אין לשחיטה אלא לבסוף
- b) ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אביי holds that

7) דף at תד"ה לימא בא"ד ופליגי at מהרש"א as explained by ד"ה דאי at תוספות סג.

a) Part 1

- i) Here are דרגות of אופנים where מאיר ר' says תפוס לשון ראשון

(1) First דרגא

- (a) הרי זו תמורת עולה הרי זו תמורת שלמים said ראובן
- (b) In this תפוס מאיר ר' says that פשיטות it's a רבא and אביי אופן because לשון ראשון
 - (i) it's possible that ראובן at first had a מחשבה only for עולה and he later changed his mind
 - (ii) and מאיר ר' ignores a later change of mind

(2) Second דרגא

- (a) הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים said ראובן
- (b) Similarly in our גמרא where ראובן had a לשמו ושלא לשמו for one עבודה
- (c) אף בגמר דבריו אדם ר' יוסי that מאיר ר' agrees that with אביי says that here because we assume that ראובן intended both מחשבות from the start and mentioned one מחשבה first only because he couldn't say both at the same time
- (d) תפוס לשון מאיר ר' says too דרגא and in this עדיין הוא מחלוקת רבא says because what ראובן was חישב first was כולה פשטא בכולה

(3) Third דרגא

- (a) For שחיטה during כוונות
 - (i) If אביי of שיטה which is the ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף

1. it's a פשיטות holds that ר' מאיר agrees that נתפס אדם דבריו אף בגמר דבריו
- (ii) If רבא שיטה which is אינה לשחיטה אלא לבסוף
 1. תפוס לשון ראשון ר' מאיר says and שחיטה for עדיין הוא מחלוקת
 2. And it doesn't matter that it's possible that the מחשבות were חל at the same רגע during שחיטה
- (4) also mentions other דרגות that aren't relevant here
- b) Part 2
 - i) רב פפא רב instead of רבא here is by גורס that the איבעיא in תוספות
- c) Part 3
 - i) And we understand that it's רבא who in his איבעיא says that if the משנה deals with two מחשבות during the one עבודה of שחיטה it must be that ר' מאיר would disagree with the משנה and say that the קרבן is כשר because תפוס לשון ראשון
 - (1) First because we've established that ר' מאיר in ב' according to רבא says תפוס לשון ראשון
 - (2) And second because we've established that ר' מאיר according to רבא says תפוס לשון דין is also מחשבות שחיטה אלא לבסוף so that for רבא the דין is also תפוס לשון ראשון
- 8) בא"ד חיילי אתרוייהו at מהרש"א
 - a) We'll establish further in the סוגיא that שלא לאוכליו ושלא לאוכליו and also for שלא לאוכליו ושלא לאוכליו the קרבן is כשר because מקצת אוכליו is כשר regardless of whether תפוס לשון ראשון applies
 - b) But
 - i) – שחטו שלא לשמו ולשמו and שחטו לשמו ושלא לשמו – meaning if מקצת שינוי קדש – the קרבן is פסול
 - ii) There is no דין that is מכשיר a קדש שינוי קדש
 - c) So for ר' מאיר according to רבא the only possible הכשר applies for רבא based on תפוס לשון ראשון in a case where the מחשבה of לשמו was first

רש"י ד"ה לעולם סיפא וגמרא ומדסיפא בעבודה א' רישא נמי ותד"ה והיינו בעיא דרב פפא

דף ס עמוד א] בפרש"י בד"ה לעולם סיפא כו' רישא מיירי דכי שחיט חישוב בה לשמו וכשזרק חישוב כו' עכ"ל נקט במלתיה סיפא דרישא דהיינו שחיט לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו משום דמההיא הוא פריך ליה וה"ה רישא דרישא דקתני הפסח ששחיט שלא לשמו היינו שקבל והלך וזרק לשמו איירי נמי בכה"ג בב' עבודות ממש דהיינו דכי שחיט חישוב בה שלא לשמו וכשזרק חישוב לשמו ותלמודא דקאמר ורישא דקאי בשחיטה קא מחשב בשחיטה א"נ קאי בזריקה כו' ר"ל דבין רישא דרישא ובין סיפא דרישא איירי בב' עבודות ממש דבשחיטה קא מחשב על השחיטה ובזריקה קא מחשב בזריקה אבל הסיפא דקאי בשחיטה וקמחשב בזריקה ונקט התלמוד במלתיה רישא דסיפא לשמו ושלא לשמו משום דמההיא הוי פריך ליה וה"ה דסיפא שלא לשמו ולשמו בכה"ג איירי כדמסיק לקמן ומהרש"ל הבין בזה דרך אחרת ואינו מבורר לי וק"ל:

גמ' ומדסיפא בעבודה א' רישא נמי כו' ר"ל רישא דסיפא דהיינו המציעתא ואף על גב דרישא דכולה מתניתין ע"כ בשתי עבודות קמיירי מ"מ כיון דהמציעתא לא מצי איירי בב' עבודות ממש דומיא דרישא (דכולה) אלא בחישוב מעבודה לעבודה טפי ניחא לן למימר דהמציעתא איירי בעבודה א' ממש דומיא דסיפא דלאוכליו כו' וק"ל:

בד"ה והיינו בעיא כו' ורשב"א מפרש והיינו בעיא דרב פפא כו' הנך ב' עבודות היינו כגון כו' עכ"ל דלא ניחא ליה לפרש לגירסת ר"ה וריב"א כמ"ש התוס' לעיל והיינו בעיא דרב פפא שאינו יכול לפושטה כו' דא"כ בכה"ג בכולי תלמודא דמייתי למפשט בעיא ודחי לה הל"ל הכי אלא לפי גירסתם מפרש לה דלהכי קאמר הכא והיינו בעיא דרב פפא דלעיל דלאו כדס"ד מעיקרא אי מתני' איירי בב' עבודות ממש אי בעבודה אחת אלא דהרישא ודאי איירי בב' עבודות ולא מבעיא אלא במציעתא אי בעבודה א' איירי ואתיא כר"י אי בב' עבודות במחשב מעבודה לעבודה איירי ואתיא אפילו כר"מ ומהרש"ל הבין דקמבעיא ליה אי אמרינן דר"מ מודה בב' עבודות כה"ג דהוה כעבודה אחת עכ"ל ואין זה מבורר לי דהיינו אבעיא דזבחים ודו"ק:

- 1) First הקדמה
 - a) תפוס לשון ראשון says ר' מאיר
 - b) אף בגמר דבריו אדם נתפס says ר' יוסי
- 2) Second הקדמה
 - a) The four and הולכה and קבלה and שחיטה for a קרבן are עבודות דם
- 3) Third הקדמה
 - a) If in any one עבודה a person first has a מחשבה לשמו and then has a מחשבה שלא לשמו
 - i) כשר לשון ראשון because his says ר' מאיר
 - ii) אף בגמר דבריו אדם נתפס because פסול says ר' יוסי
- 4) Fourth הקדמה
 - a) פסול is עבודה if any one קרבן is agree that a כולי עלמא

5) משנה

1	רישא דרישא	הפסח ששחטו שלא לשמו פסול
2	סיפא דרישא	שחטו לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו פסול
3	רישא דסיפא (מציעתא)	לשמו ושלא לשמו פסול
4	סיפא דסיפא	שלא לשמו ולשמו פסול
5	משנה דלהלן	שחטו לאוכליו ושלא לאוכליו כשר

6) גמרא

a) בעי רב פפא

i) When the משנה (line 3) says לשמו ושלא לשמו פסול of the רישא דסיפא

(1) Does the משנה deal with a person who had these two מחשבות during one עבודה or does the משנה with a person who had a מחשבה of לשמו during one עבודה and who later had a מחשבה of לשמו שלא during another עבודה

(2) If the first צד of the איבעיא is correct מאיר ר' can't agree with the משנה because מאיר ר' would say כשר because ראשון ראשון and תפוס לשון ראשון was לשמו

(3) If the second צד of the איבעיא is correct מאיר ר' agrees with the משנה that the קרבן is פסול because there was only a מחשבה of לשמו for the second עבודה and we've established that a קרבן is פסול if any עבודה is פסול

b) "אי הכי היינו רישא" קשיא

i) the רישא דסיפא on line 3 ("לשמו ושלא לשמו פסול") must refer to one עבודה because if it refers to two עבודות it's the same as סיפא דרישא on line 2 ("שחטו לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו פסול") that directly refers to two עבודות

ii) So it's obvious that the משנה doesn't follow מאיר ר'

c) גמרא of the תירוץ of the לשון

i) "לעולם בשתי עבודות ורישא דקאי בשחיטה וקא מחשב בזריקה סיפא דקאי בשחיטה וקחשיב בזריקה" וכו'

d) רש"י as explained by תירוץ

i) It's possible that רישא דסיפא in line 3 ("לשמו ושלא לשמו פסול") also refers to two עבודות and here's how it differs from סיפא דרישא on line 2 ("שחטו לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו פסול")

(1) In the "רישא" meaning in the סיפא דרישא on line 2 where שחטו לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו

(a) the שחיטה was לשמו and the other עבודה – for example זריקה –was שלא זריקה based on a separate מחשבה made during זריקה

(2) But in the "סיפא" meaning the רישא דסיפא on line 3

(a) When the person did the שחיטה לשמו he at the same time had in mind that the זריקה would be לשמו שלא

(b) And the משנה teaches that מחשבין מעבודה לעבודה - namely that a מחשבה may be transferred from one עבודה to another עבודה

(c) And since in the end two עבודות are involved the משנה that says פסול ר' מאיר can still follow

7) ד"ה לעולם סיפא at מהרש"א

a) First הקדמה

i) When the משנה says in רישא דרישא on line 1 that לשמו שלא לשמו פסול the משנה implies that the קבלה הולכה וזריקה were לשמו

ii) So it's obvious that in רישא דרישא there was no מחשבת פסול from an earlier עבודה to a later עבודה

b) Second הקדמה

i) The same is true in סיפא דסיפא on line 4 where the משנה deals with שלא לשמו ולשמו

c) It follows that

i) When the גמרא says that in the "רישא" there is no מחשבה from שחיטה to זריקה the גמרא refers to רישא דרישא as well as to סיפא דרישא

ii) and in fact the גמרא also refers to סיפא דסיפא even though it's not a part of the "רישא" altogether

d) The same applies to רש"י who also refers only to סיפא דרישא in line 2 in explaining the תירוץ of the גמרא

e) שאלה

i) Why in fact do the גמרא and רש"י refer directly only to סיפא דרישא in line 2 as a case where there was no מחשבה from one עבודה to a later עבודה

f) תשובה

i) because the קשיא of the גמרא that "היינו רישא" was based on סיפא דרישא in line 2 which deals directly with מחשבות for different עבודות where לשמו comes before שלא לשמו and is most similar to רישא דסיפא in line 3

8) סוגיא of the גמרא at this stage of the מסקנא

a) "והיינו בעיא דרב פפא"

9) תוספות

a) שיטת ריב"א

i) "והיינו בעיא דרב פפא" means that the תירוץ that the רישא דסיפא of the משנה might teach that מחשבין מעבודה לעבודה and that the entire משנה might deal with two עבודות explains why רב פפא wasn't פושט his איבעיא from the משנה

b) מהרש"א of רשב"א to the שיטה of ריב"א as explained by מהרש"א

- i) When the גמרא determines that an איבעיא can't be resolved the גמרא doesn't generally add "and that explains the איבעיא"
- 10) מהרש"ל as explained by שיטת רשב"א
- a) "והיינו בעיא דרב פפא" means that the actual איבעיא of רב פפא is this
- i) We've established that מאיר ר' doesn't say תפוס לשון ראשון for two עבודות for which a person has separate מחשבות
- ii) But does מאיר ר' say תפוס לשון ראשון where there are two עבודות and a person is מחשב from one עבודה to the second
- 11) ד"ה והיינו בעיא דרב פפא at מהרש"א
- a) מהרש"ל of שיטה of רשב"א as explained by קשיא
- i) The גמרא in זבחים separately asks whether מאיר ר' would say תפוס לשון ראשון where there are two עבודות and a person is מחשב from the first to the second
- b) מהרש"א of שיטה of רשב"א as explained by קשיא
- i) "והיינו בעיא דרב פפא" means this:
- (1) Part 1
- (a) The איבעיא of רב פפא isn't whether the משנה as a whole deals with one עבודה or two עבודות
- (b) Since in fact רב פפא from the beginning understood that the רישא deals with two עבודות
- (2) Part 2
- (a) The איבעיא applies only to the מציעתא (סיפא דרישא) and asks whether the מציעתא deals with only one עבודה and it applies only for יוסי ר' or the מציעתא deals with two עבודות and a person who was מחשב from one עבודה to the other and so is consistent also with מאיר ר'
- 12) גמרא of the המשך
- a) ד"ה ומדסיפא at מהרש"א as explained by קשיא
- i) שחיטה עבודה of שחטו לאוכליו ושלא לאוכליו in line 5 deals only with the one עבודה
- ii) so presumably רישא דסיפא also deals with one עבודה
- 13) ד"ה לעולם סיפא at מהרש"א
- a) קשיא
- i) why does the גמרא assume that
- (1) we ought to compare רישא דסיפא to שחטו לאוכליו ושלא לאוכליו in line 5
- (2) Instead of רישא דרישא in line and סיפא דרישא in line 2 that deal with two עבודות as we've established earlier
- b) תירוץ

- i) Once we've decided that if the משנה follows ר' מאיר then
 - (1) Although the רישא דסיפא in line 3 and the סיפא דרישא both deal with two עבודות
 - (2) They're still different in that the סיפא דרישא in line 2 doesn't deal with מחשבין מעבודה לעבודה
- ii) It follows that it's more מסתבר that
 - (1) רישא דסיפא deals with only one עבודה and so is precisely the same as the case in line 5
 - (2) and the משנה doesn't follow ר' מאיר

תד"ה אבל בשתי ותד"ה אי

תוספות בד"ה אבל בשתי כו' הא קתני סיפא טמאים וטהורים כשר כו' ובעבודה א' מיירי
דאין מחשבת כו' עכ"ל ר"ל לרבי יוסי ניחא טמאים וטהורים בעבודה א' דתרווייהו חיילי
דאף בגמר דבריו אדם נתפס וה"ל מקצת טומאה דפסיקא ליה דכשר כדלקמן וק"ל:

בא"ד דבע"א לא משכחת מקצת ערלה דלא פסלה לר"מ כו' עכ"ל נראה דלאו היינו
ברייתא דלקמן דמייתי להכשיר מקצת ערלה מקרא דבהך ברייתא גופא פסיקא ליה טפי
להכשיר מקצת טומאה ומיניה וביה ה"ל לאוכחי הכי אלא דאיכא למימר דאתיא כו' יוסי
אבל ר"ל בהך ברייתא דלקמן דקתני אחרים אומרים הקדים מולין לערלים כשר ערלים
למולין פסול ומדקדק תלמודא מ"ש מולין לערלים דכשר דכולה ערלה בעינן וליכא משמע
דס"ל לאחרים דמקצת ערלה כשר ואחרים היינו ר"מ וליכא לאשכוחי לר"מ אלא בכה"ג
דקיימי קמיה ערלים ומולין ודקאמר לקמן בשמעתין הא בעבודה א' כו' והא קי"ל דמקצת
אוכלין לא פסלא כו' לרבא צ"ל דהיינו נמי באומר לאלו דבאינו אומר לאלו לרבא כשר
משום תפוס לשון קמא דהיינו לאוכליו ובלאו האי דיוקא ה"מ לדיוקא לקמן בפשיטות
מלמנויו ושלא למנויו דפסול בב' עבודות דה"ל שינוי בעלים בזריקה דפסול וע"כ איירי
בעבודה א' ודו"ק:

בד"ה אי בב' עבודות כו' וי"ל דסברא הוא דבב' עבודות אינו מועיל מפרש כו' עכ"ל היינו
בב' עבודות אבל בעבודה אחת ודאי דמועיל מפרש יותר מסתם לר"מ דשלא לשמו גרידא
מפיק ליה מסתמא דלשמו קאי ולא מפיק ליה מידי לשמו כמ"ש התוס' לקמן:

1) First הקדמה

a) משנה

i) כשר and is "מקצת טמאים" is חישב לטמאים ולטהורים

b) ברייתא

i) כשר and is also "מקצת ערלה" is חישב לערלים ומולין

2) Second הקדמה

a) תפוס לשון ראשון ר' מאיר says

b) אף בגמר דבריו אדם נתפס ר' יוסי says

3) Third הקדמה

a) If in any one עבודה a person first has a מחשבה לשמו and then has a מחשבה שלא לשמו

i) תפוס לשון ראשון and כשר because his לשון ראשון was כשר ר' מאיר says

ii) אף בגמר דבריו אדם נתפס because פסול ר' יוסי says

4) Fourth הקדמה

a) We established at ד"ה דאי רבא who says לבסוף אלא לשחיטה ח"ו holds that ר' מאיר says
שחיטה during מחשבות תפוס לשון ראשון for

5) Fifth הקדמה

a) משנה

1	רישא דרישא	הפסח ששחטו שלא לשמו פסול
2	סיפא דרישא	שחטו לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו פסול
3	רישא דסיפא (מציעתא)	שחטו לשמו ושלא לשמו פסול
4	סיפא דסיפא	שחטו שלא לשמו ולשמו פסול
5	המשך דמשנה בדף סא.	שחטו לטמאים ולטהורים ("למקצת טמאים") כשר

6) גמרא

a) רב פפא by איבעיא

- i) When the משנה (line 3) says שחטו לשמו ושלא לשמו פסול of the רישא דסיפא
- (1) Does the משנה deal with a person who had these two מחשבות during one עבודה or does the משנה deal with a person who had a מחשבה of לשמו during one עבודה and had a מחשבה of שלא לשמו during a later עבודה
 - (2) If the first צד of the איבעיא is correct מאיר ר' can't agree with the משנה because מאיר ר' would say כשר because תפוס לשון ראשון and לשון ראשון was לשמו
 - (3) If the second צד of the איבעיא is correct מאיר ר' agrees with the משנה that the קרבן is פסול because there was only a מחשבה of שלא לשמו for the second עבודה and a קרבן is פסול if any עבודה is פסול

7) ד"ה אבל at תוספות

a) קשיא

- i) Why doesn't the גמרא prove from the המשך of the משנה on line 5 (where שחטו לשמו is טמאים ולטהורים) that the משנה can't follow ר' רבא according to רבא
- ii) because מאיר ר' holds that where there are two מחשבות in one עבודה – even the עבודה of שחיטה – the דין is תפוס לשון ראשון and the here is טמאים alone so the case doesn't involve מקצת טמאים

b) תירוק

- i) Line 5 of the משנה can deal with where the person who brought the קרבן didn't say לטמאים ולטהורים and instead he pointed to a group of טמאים וטהורים and he said "הריני שוחט לאלו"
- ii) So that in this case there is no לשון ראשון to be תופס and the case does involve מקצת טמאים

8) proof by תוספות

- a) it must be that מאיר ר' according to רבא doesn't say תפוס לשון ראשון where a person says הריני שוחט לאלו
- b) because otherwise
- i) "לא משכחת מקצת ערלה דלא פסלה לר' מאיר אליבא דרבא דאמר דאינה לשחיטה אלא לבסוף"
 - ii) In other words

- (1) a ברייתא that says that מאיר ר' holds that מקצת ערלה is כשר couldn't fit with רבא ר' מאיר according to רבא
- (2) Because for מאיר ר' according to רבא
- (a) If the case is למולים ולערלים the case ought not to count as מקצת ערלה and should be כשר simply because "ערלים" that was said later is irrelevant
- (b) If the case is לערלים ולמולים the case ought not to count as ערלים and should be פסול because "מולים" that was said later is irrelevant

9) מהרש"א

a) שאלה

- i) a ברייתא at דף סא: says that it's a פשיטות that מקצת טומאה is כשר and derives from the דין that כשר מקצת טומאה כשר that מקצת ערלה is also כשר
- ii) is this the ברייתא that תוספות points to as proving that מאיר ר' holds that there is a case where מקצת ערלה is כשר and for רבא the case must involve a person who said הריני שוחט לאלו

b) תשובה

- i) No
- ii) Because if this is the ברייתא on which תוספות relies for its proof then תוספות would have referred to כשר מקצת טומאה כשר as the basis for its proof instead of to מקצת ערלה since we've seen that the דין for מקצת טומאה is more of a פשיטות than the דין for ערלה

c) שאלה

- i) Why in fact doesn't תוספות bring its proof from this ברייתא from מקצת טומאה that's כשר

d) תשובה

- i) Because it's possible that this ברייתא follows ר' יוסי and not מאיר ר'

10) תוספות of המשך

a) Must be that תוספות instead refers to this second ברייתא at דף סא:

i) ברייתא

(1) "אחרים אומרים מקדים מולין לערלים כשר הקדים ערלים למולין פסול"

ii) גמרא there

(1) קשיא

(a) Since מקצת ערלה is כשר

(b) What difference does it make whether the person was מקדים מולים or מקדים ערלים – the קרבן should be כשר in both cases

iii) Now

(1) "אחרים" is מאיר ר' and obviously the גמרא asks its קשיא because it assumes that מאיר ר' holds that ערלה is כשר

11) רב פפא of איבעיא on the גמרא of המשך

a) "אי הכי היינו רישא" of רב פפא to קשיא

- i) "שחטו לשמו ושלא לשמו פסול" (line 3) on רישא דסיפא must refer to one עבודה so that the משנה can't follow מאיר ר'
- ii) because if רישא דסיפא on line 3 refers to two עבודות it's the same as סיפא דרישא on line 2 ("שחטו לשמו וקיבל וכו' שלא לשמו") that directly refers to two עבודות
- iii) so this ought to prove that the משנה doesn't follow מאיר ר'

12) ד"ה אי בב' עבודות at תוספות

a) קשיא

- i) maybe the משנה is in fact consistent with מאיר ר' because the רישא דסיפא as well as the סיפא דרישא both deal with where the conflicting מחשבות were made in separate עבודות
- ii) and the משנה needs to set out the רישא דסיפא as well as the סיפא דרישא lest people be טועה and think that
 - (1) in the סיפא דרישא the בעלים was שוחט סתם and had no לשמו מחשבה
 - (2) and the reason that the קרבן is פסול is סופו הוכיח where there was a שלא לשמו of מחשבה (the starting שחיטה סתם) that תחלתו שלא לשמו מחשבה
- iii) So the רישא דסיפא is needed to teach that the קרבן is פסול even where the first מחשבה was להדיא לשמו

b) מהרש"א as explained by תירוצ

- i) it's not מסתבר for מאיר ר' to hold that in a case where there are **two separate עבודות** and the זריקה is שלא לשמו that
 - (1) the קרבן is פסול where the שחיטה was סתם and
 - (2) the קרבן is כשר where the שחיטה was לשמו

13) ד"ה דאי at מהרש"א

a) implies that we can accept for מאיר ר' that תוספות

- i) If during the **one** עבודה of שחיטה there is a מחשבת סתם followed by a מחשבת שלא לשמו the קרבן is פסול
- ii) If during the **one** עבודה of שחיטה there is a מחשבה בהדיא of לשמו followed by a מחשבת שלא לשמו the קרבן is כשר

b) This is consistent with ד"ה הכא נמי at תוספות

תד"ה והיינו בעיא דרב פפא

בד"ה והיינו בעיא כו' ורשב"א מפרש והיינו בעיא דרב פפא כו' הנך ב' עבודות היינו כגון כו' עכ"ל דלא ניחא ליה לפרש לגירסת ר"ח וריב"א כמ"ש התוס' לעיל והיינו בעיא דרב פפא שאינו יכול לפושטה כו' דא"כ בכה"ג בכולי תלמודא דמייתי למפשט בעיא ודחי לה הל"ל הכי אלא לפי גירסתם מפרש לה דלהכי קאמר הכא והיינו בעיא דרב פפא דלעיל דלאו כדס"ד מעיקרא אי מתני' איירי בב' עבודות ממש אי בעבודה אחת אלא דהרישא ודאי איירי בב' עבודות ולא מבעיא אלא במציעתא אי בעבודה א' איירי ואתיא כר"י אי בב' עבודות במחשב מעבודה לעבודה איירי ואתיא אפילו כר"מ ומהרש"ל הבין דקמבעיא ליה אי אמרינן דר"מ מודה בב' עבודות כה"ג דהוה כעבודה אחת עכ"ל ואין זה מבורר לי דהיינו אבעיא דזבחים ודו"ק:

ד"ה לעולם סיפא See

תד"ה אילימא בב' עבודות

בד"ה אי לימא בב' עבודות כו' דלרב חסדא דאמר פסול לא מצי איירי בב' עבודות כו' עכ"ל לפי מה שפי' ר"י גופיה לקמן דרב חסדא לא פסל אלא בשחט ע"מ שיתכפרו בו ערלים דהיינו ע"מ לזרוק אבל בזרק לשם ערלים אפילו רב חסדא מודה דכשר דאין מחשבת אוכלין בזריקה איכא לאוקמא נמי ב' עבודות דקאמר הכא היינו ב' עבודות ממש בשחט לאוכליו וזרק שלא לאוכליו דרב חסדא נמי מודה ביה דכשר וכדקאמר משום דאין מחשבת אוכלין בזריקה ויש ליישב דשחטו לאוכליו ושלא לאוכליו לא משמע בב' עבודות ממש מדלא נקט רק שחטו שלא לאוכליו כו' משמע דכולה אשחיטה דמחשבת השחיטה לאוכליו והזריקה שלא לאוכליו בשעת שחיטה מדלא נקט נמי וזרק שלא לאוכליו ודו"ק:

- 1) מחלוקת of a הוה אמינא of דף סא. on ד"ה שחטו למולין at תוספות by ביאור – הקדמה
רב חסדא and רבה between
a) and רבה רב חסדא agree that
i) A קרבן is כשר if during זריקה there is a מחשבה that the זריקה be לאוכליו or
for ערלים or for טמאין
ii) because "אין מחשבת אוכלין בזריקה" and all these cases count as "מחשבת אוכלין"
b) but
i) רב חסדא holds that the קרבן is פסול if during שחיטה there was a מחשבה that the
זריקה be a כפרה for לאוכליו
ii) While רבה holds that the קרבן is כשר because בזריקה אין מחשבת אוכלין בזריקה applies
also to this case
- 2) Second הקדמה
a) If one עבודה is פסול it's a פשיטות that the entire קרבן is פסול
- 3) דף סא. at משנה
a) שחטו לאוכליו ושלא לאוכליו כשר
- 4) דף ס. at גמרא
a) שאלה
i) The משנה itself says that the מחשבה for שחיטה was לאוכליו and was a כשר מחשבה
ii) Is it possible that the מחשבה for שחטו was לאוכליו and was לא שחיטה that's a different עבודה
and was לאוכליו so is a מחשבת פסול that isn't counterbalanced by a מחשבת
כשר in the same עבודה
b) תשובה
i) לכאורה not
ii) because we've established that if any one עבודה is פסול a קרבן is פסול
c) תוספות of the גמרא as explained by פירכא

- i) It's possible that the קרבן is כשר because the מחשבת זריקה isn't even פוסל standing alone because אין מחשבת אוכלין בזריקה
- 5) מהרש"א as explained at תוספות ד"ה ס.
 - a) Based on the הקדמות it's obvious that for the רבה in רב חסדא and הוה אמינא the קרבן would be כשר only for רבה
 - b) Because
 - i) the משנה obviously deals with where the מחשבת זריקה happened during שחיטה
 - ii) And we've seen that רב חסדא in הוה אמינא says that the rule of אין מחשבת אוכלין בזריקה isn't מכשיר where the מחשבת happens during שחיטה
- 6) מהרש"א
 - a) שאלה
 - i) Why does תוספות assume that the משנה deals with where the מחשבת זריקה happened during שחיטה
 - b) תשובה
 - i) The words "לאוכליו ושל לאוכליו" imply that the מחשבות of both "לאוכליו" and "של לאוכליו" were for שחיטה

דף ס:

תד"ה פסח ששחטו לשמו ושלא לשמו

[דף ס עמוד ב] בד"ה פסח ששחטו כו' ה"מ למבועי אפילו בשלא לשמו ולשמו כו' משום דבעי אפילו אליבא דר"מ עכ"ל וק"ל דמ"מ לבתר דפשט רבא הך דלשמו ושלא לשמו דמפיק ליה שלא לשמו מידי לשמו כיון דמפיק ליה מסתמא אכתי לא תפשוט הך אבעיא דשלא לשמו ולשמו אליבא דר"י דלא שייך התם למימר מדמפיק ליה מסתמא ויש ליישב וק"ל:

1) First הקדמה

a) In ("בזמנו") פסח

i) שחטו לשמו לשם פסח כשר

ii) שחטו שלא לשם פסח פסול

b) שלא בזמנו בשאר ימות השנה

i) שחטו שלא לשמו אלא לשם שלמים כשר

ii) שחטו לשמו של פסח פסול

iii) שחטו סתם פסול

2) Second הקדמה

a) אף בגמר דבריו אדם נתפס ר' יוסי says

b) תפוס לשון ראשון מאיר ר' says

3) Third הקדמה

a) Since פסול is קרבן the "שחטו סתם" if שלא בזמנו

b) It follows that that a שחיטה שלא בזמנו counts as לשמו

4) גמרא

a) איבעיא

i) if שוחט a person is שלא בזמנו

(1) first פוסל that's לשמו

(2) and then that's שלא לשמו

ii) does that's and is the מכשיר that's שלא לשמו and is the קמייתא prevail over

b) רבא by תשובה

i) The פוסל that's and is the מכשיר that's שלא לשמו and is the קמייתא prevails over

ii) because

(1) we've established that every קרבן שלא בזמנו is at first פוסל that's מסתם לשמו the קרבן

(2) Yet

(a) if a person is later שחטו שלא לשמו

(b) the סתם לשמו that's מכשיר and is the בתרייתא prevail over the פוסל that's קמייתא and is the

5) תוספות

a) שאלה

i) for יוסי ר' who says "אף בגמר דבריו אדם נתפס" we understand that the איבעיא is תופס לשון prevails where each is

ii) But presumably we don't understand the איבעיא for מאיר ר' who says תפוס לשון ראשון since ראשון ראשון here was לשמו that's פוסל and presumably only that לשון is תופס

b) תשובה

i) The איבעיא applies also for מאיר ר' because

(1) it's possible that לשמו isn't תופס even though it's לשון ראשון

(2) because לשמו as a פוסל element is weak because it's not הזבחים

ii) The meaning of הזבחים בכל הזבחים אינו נהג isn't relevant here

c) שאלה

i) Why doesn't the גמרא also doesn't ask the reverse איבעיא

(1) Reverse איבעיא

(a) if a person is שוחט שלא בזמנו

(i) first קרבן מוכשיר that's שלא לשמו

(ii) and then קרבן פוסל that's לשמו

(b) does שלא לשמו that's פוסל and is the בתרייתא prevail over that's מוכשיר and is the קמייתא

ii) and why doesn't רבא offer the same תשובה to the reverse איבעיא that he gives to the original איבעיא

d) תשובה

i) The reverse איבעיא in fact applies to יוסי ר'

ii) But it doesn't apply to מאיר ר' because the לשון ראשון of שלא לשמו is a strong הכשר for שלא בשמו in שלא בזמנו as תוספות will explain in the next דיבור so it's a כשר that the קרבן is פשיטות

6) מהרש"א

a) קשיא

- i) The תשובה to the original איבעיא was based on the דין that מחשבת סתם as a בתרייתא counts as שלא לשמו and is overcome by לשמו
- ii) Why did תוספות in its קשיא assume that this דין is relevant to the reverse איבעיא where there is no case בזמנו שלא where a מחשבת סתם counts as a שלא and is overcome by a בתרייתא

גמרא תאמר בלשמו שכן אינו נוהג בכל הזבחים

גמ' תאמר בלשמו שכן אינו נוהג בכל הזבחים כו' ויש לדקדק דהא שלא לשמו המכשירו נמי אינו נוהג בכל הקדשים ונימא להשוות דכמו דלשמו בזמנו הנוהג בכל הקדשים אין מוציא מידי שלא לשמו הנוהג בכל הקדשים ה"נ שלא לשמו שלא בזמנו שאינו נוהג בכל הקדשים לא יוציא מידי לשמו שאינו נוהג בכל הקדשים ויש ליישב דכולה מלתא תליא בקמייתא דהתם שלא לשמו בזמנו כיון שהוא נוהג בכל הקדשים אלים ולא אתי לשמו בתרא לאפוקי מיניה אף על פי שהוא נוהג נמי בכל הקדשים אבל לשמו דשלא בזמנו דקליש שאינו נוהג בכל הקדשים אתי שלא לשמו לאפוקי מיניה אף על פי דהוא נמי אינו נוהג בכל הקדשים אך קשה לפ"ז בדברי התוס' שכתבו דשלא לשמו ולשמו שלא בזמנו לא קמבעיא ליה לר"מ דודאי תפוס לשון ראשון ונימא דה"נ קמבעיא ליה אפילו אליבא דר"מ ומשום דקמייתא דשלא לשמו קליש דאינו נוהג בכל הקדשים להכשיר אתי לשמו לאפוקי מיניה אף על פי דהוא נמי אינו נוהג בכל הקדשים וע"כ הנראה שלא לשמו להכשיר אינו מיקרי אינו נוהג בכל הקדשים דכל הקרבנות כשרין חוץ מפסח וחטאת שלא לשמו אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה ודו"ק:

1) First הקדמה

a) In ("בזמנו") פסח

i) שחטו לשמו לשם פסח כשר

ii) שחטו שלא לשם פסח פסול

iii) שחטו לשמו ושלא לשמו פסול

b) שלא בזמנו בשאר ימות השנה

i) שחטו שלא לשמו אלא לשם שלמים כשר

ii) שחטו לשמו של פסח פסול

iii) שחטו סתם פסול

2) Second הקדמה

a) דף נט: at משנה

i) שחטו בזמנו שלא לשמו ולשמו פסול

3) Third הקדמה

a) אף בגמר דבריו אדם נתפס says ר' יוסי

b) תפוס לשון ראשון says ר' מאיר

4) Fourth הקדמה according to the מהרש"א of הוה אמינא

a) בזמנו

i) פוסל בכל הזבחים because it's אלים is פוסל that's שלא לשמו

ii) מכשיר בכל הזבחים because it's אלים is מכשיר that's לשמו

b) שלא בזמנו

- i) פוסל בכל הזבחים because it's not קליש that's לשמו
 - ii) מכשיר בכל הזבחים because it's not קליש that's לשמו
- 5) גמרא
- a) איבעיא
 - i) if a person is שוחט first and then שלא לשמו
 - ii) does the קמייתא of לשמו that's פוסל prevail over the בתרייתא of לשמו that's מכשיר
 - b) רב דימי by תשובה
 - i) Since the משנה teaches that for בזמנו the קמייתא of לשמו that's פוסל prevails over the בתרייתא of לשמו that's מכשיר
 - ii) It's מסתבר that for בזמנו the קמייתא of לשמו that's פוסל prevails over the בתרייתא of לשמו that's מכשיר
 - c) ר' ירמיה by קשיא
 - i) It's possible that
 - (1) the reason that for בזמנו the קמייתא of לשמו that's פוסל is גובר over the בתרייתא of לשמו that's מכשיר
 - (2) is that בזמנו the קמייתא that's לשמו and is מכשיר אלים
 - ii) While for בזמנו the קמייתא of לשמו that's פוסל is קליש and doesn't prevail over the בתרייתא of לשמו that's מכשיר
- 6) מהרש"א
- a) ר' ירמיה to קשיא
 - i) For בזמנו
 - (1) It's true that the קמייתא is אלים
 - (2) But it's also true that the בתרייתא is also אלים
 - (3) And the end result is that the קמייתא prevails
 - ii) similarly for שלא בזמנו
 - (1) It's true that the פוסל power of לשמו that's the קמייתא is קליש
 - (2) But it's also true that the מכשיר power of לשמו that's the בתרייתא is also קליש
 - iii) So
 - (1) רב דימי is correct when he says that also for בזמנו the קמייתא ought to prevail the same as the קמייתא prevails for בזמנו
 - b) Possible תירוץ
 - i) ר' ירמיה holds that

- (1) The קמייתא prevails where both the קמייתא and the בתרייתא are אלים
- (2) It's possible that the קמייתא doesn't prevail if both the קמייתא and the בתרייתא are קליש
- c) Possible תירוץ dismissed
- i) תפוס לשון ראשון ראשון ר' מאיר t פשיטות that it's a דיבור תוספות said in the prior where לשמו בתרייתא of לשמו קמייתא a שלא בזמנו
- ii) Why so if they're both קליש
- 7) Final תירוץ of מהרש"א
- a) Contrary to the שיטה in the הקדמה
- b) פסה are other than זבחים אלים because all מכשיר שלא בזמנו that's שלא לשמו עולה לבעלים לשם and it's not relevant that they're not לשמו in a case of כשר חובה

דף סא.

תד"ה נעשה כמי

[דף סא עמוד א] תוס' בד"ה נעשה כמי כו' ואי לא חייש להני פירכי כו' ואומר ר"י דה"פ אפי' ליתנהו להני פירכי כו' עכ"ל כצ"ל ולא ניחא להו למימר בתירוצם דלא חייש להני פירכי כיון דסתמא דתלמודא מסיק דתרתוי דוקא ופירכי גיבהו וק"ל:

תד"ה ואתקש אוכליו למנויו

בד"ה ואתקש אוכליו כו' מה מנויין פסלה בד' עבודות כו' אף אוכליו כו' עכ"ל מפני מהרש"ל כל ד' עבודות על הזריקה כו' ונילה שגבי אוכליו יפסלו כך וע"ק למה חשיב מנויו גבי פסח דוקא ויליף מקרא אם הוא שינוי בעלים אף בשאר קרבנות יפסול עכ"ל אבל לשון בד' עבודות שכתבו התוס' לא משמע כן אלא בד' עבודות ממש כמו גבי פסול לשמו דקאמר בשמעתין דישנו בד' עבודות אבל בשינוי בעלים דלא הוה אלא בזריקה מקרי אינו בד' עבודות בשמעתין ולישנא נמי דקאמרי ובשאר קרבנות נמי יפסלו כו' לא משמע כן דהל"ל ובשאר עבודות נמי פסול ולא אצטריך ליה לקרא גבי פסח ועוד דהא אצטריך גבי פסח לעכב כדאמרי' פ"ק דזבחים ונראה שהם הבינו לכאורה מפירש"י דשלא למנויו היינו שינוי בעלים ובחישב על השחיטה לחודה קאמר במתניתין פסול שלא למנויו וכן בחישב על הזריקה פסול דעיקר שינוי בעלים בזריקה הוא כפרש"י ומינה דה"ה בשאר ב' עבודות דהיינו בהולכה או בקבלה לחודא דפסול שלא למנויו דהיינו שינוי בעלים ואהא קשיא להו כיון דאתקש שלא לאוכליו לשלא למנויו אימא דיפסול שלא לאוכליו נמי בכל ד' עבודות ממש ועוד דבשאר קרבנות נמי יפסלו ד' עבודות ממש דהיינו שינוי בעלים והיינו שלא למנויו דאינו חילוק בשינוי בעלים בין פסח לשאר קרבנות אלא דבפסח הוא לעכב ובשאר קרבנות אינו אלא למצוה כדאמרי' בהדיא פ"ק דזבחים ויפסלו דקאמרי לאו דוקא אלא למצוה כדאמרינן בהדיא התם ובכולה תלמודא לא קאמר בשאר קרבנות שינוי בעלים אלא בזריקה כפרש"י ואהא תירצו היכא דקאמר שלא למנויו לאו היינו דין שינוי בעלים דאינו אלא בזריקה כגון שוחט כו' ודין שלא למנויו דקאמר אינו אלא בפסח ודוקא בשחיטה ואינו בד' עבודות דהיינו בקבלה והולכה אלא בזריקה איתא משום דין שינוי בעלים כמ"ש התוס' לקמן ואיך שיהיה ק"ק דהיאך בעו למימר דאוכליו יפסלו בד' עבודות הא איכא שום מיעוטא דאין מחשבת אוכלין בזריקה כמ"ש התוס' לקמן ודו"ק:

- 1) הקדמה א'
 - a) פסול שלא למנויו is שחיטה for פסוק A teaches that
- 2) הקדמה ב'
 - a) "אין הפסח נשחט אלא לאוכליו" and that's why is איתקש למנויו אוכליו
- 3) הקדמה ג'
 - a) אין מחשבת אוכלין אלא בשחיטה
- 4) הקדמה ד'
 - a) זריקה then הולכה then קבלה then שחיטה are דם עבודות The four
- 5) הקדמה ה'
 - a) דף סא. at the top of גמרא
 - i) ד' עבודות of פסול ("שינוי קדש") שלא לשמו of פסול
 - ii) ד' עבודות of פסול שינוי בעלים doesn't apply to all
- 6) ד"ה ואיתקש at תוספות

- a) ואיתקש אוכליו למנויו- תימא לר"י [קושיא א'] אם כן מה מנויו פסלי בד' עבודות ד[פסול מנויו] היינו [אותו פסול של] שינוי בעלים אף אוכליו [דאיתקש למנויו] יפסלו בד' עבודות [קושיא ב'] ובשאר קרבנות נמי יפסלו במנויו

7) מהרש"ל

a) הקדמה

- i) seems to assume that תוספות

- (1) the פסול of שלא למנויו is the same פסול as שינוי בעלים
(2) And that since the פסול of שינוי בעלים is "ישנו בד' עבודות" it follows that the פסול of שלא למנויו is also ישנו בד' עבודות
(3) And as a result the פסול of לאוכליו שלא that's איתקש to למנויו also ought to apply to ד' עבודות

b) קשיא

- i) We've established in the גמרא that שינוי בעלים isn't בד' עבודות

c) תירוץ

- i) In fact שינוי applies only to עבודת זריקה because רש"י explains in שינוי ד"ה שינוי "עיקר שינוי בעלים בזריקה הוא" that בעלים

- ii) And תוספות intends only to say that

- (1) The פסול of שינוי בעלים בזריקה applies
(a) Where during the זריקה itself there was a מחשבה that the זריקה be for שינוי בעלים
(b) Or if this מחשבה occurred during קבלה or הולכה **but not during שחיטה**
(2) While the פסול of בזריקה שלא במנויו applies
(a) Where during the זריקה itself there was a מחשבה that the זריקה be for שלא "פסול זריקה לחודה" as פסול sometimes refers to this פסול – למנויו
(b) Or if this מחשבה occurred during קבלה or הולכה or **during שחיטה**

iii) בקיצור

- (1) For שינוי בעלים there's a פסול for "שלש עבודות על הזריקה"
(2) For שלא למנויו there's a פסול for "ד' עבודות על הזריקה"
(3) For שלא לשמו there's a פסול of "ד' עבודות ממש"

d) Now

- i) מסברא we know שלש עבודות על הזריקה for שינוי בעלים פסול
ii) Since שלא למנויו is the same as שינוי בעלים we derive from בעלים שינוי that also for שלא למנויו there's the פסול of שלש עבודות על הזריקה
iii) לימוד מיוחד that שינוי בעלים there's a מיוחד שינוי בעלים because for שלא למנויו differs from שינוי בעלים שחיטה על הזריקה פסול teaches a

- e) This is why תוספות asks
- i) First קשיא
 - (1) The פסול of לאוכליו שלא should apply for הזריקה על עבודות since אוכלין is איתקש למנויו
 - (2) So why do we generally assume that מחשבת אוכלין בשחיטה
 - ii) Second קשיא
 - (1) why don't we derive הזריקה על שחיטה also for the פסול of בעלים שינוי that applies also to קרבנות שאר
- 8) מהרש"ל by ביאור to the קושיות - מהרש"א
- a) First קשיא
 - i) The לשון of תוספות that "מנויו פסלי בד' עבודות" implies that תוספות means עבודות ד' עבודות because this is the same לשון that the גמרא used earlier when the גמרא said that
 - (1) שינוי קודש ישנו בד' עבודות
 - (2) שינוי בעלים אינו בד' עבודות
 - b) Second קשיא
 - i) The לשון of תוספות that "בשאר [קרבנות] נמי יפסלו" implies that in fact לא פסלו בשאר קרבנות על הזריקה
 - ii) And this isn't correct because
 - (1) As רש"י was מפרש it's a פשיטות that there's a חיוב for הזריקה על עבודות
 - (2) And תוספות should instead have asked that there's no need for a מיוחד מיוחד to teach that there's a פסול of הזריקה על עבודות
 - c) Third קשיא
 - i) In fact why does תוספות ask that there's no need for a מיוחד מיוחד for שחיטה על לימוד מיוחד when a גמרא in מסכת זבחים at דף ז': says the לימוד is needed to teach that קרבן פסח for עיכוב result in an מחשבה
- 9) תוספות of the קושיות of ביאור – מהרש"א
- a) First הקדמה
 - i) In fact זריקה על ידי עבודות are פסול both for שינוי בעלים and שלא למנויו and תוספות asks no קשיא on this דין
 - b) Second הקדמה
 - i) תוספות in its אמינא held that שלא למנויו is in fact the same דין as שינוי בעלים so that whatever is פסול for שינוי בעלים is פסול for שלא למנויו and whatever is פסול for שינוי בעלים is also פסול for שלא למנויו
 - c) Third הקדמה

- i) doesn't ד' עבודות ממש holds that גמרא that הוה אמינא realized even in its תוספות שינוי בעלים apply to
 - d) Now
 - i) לא מנויו for שחיטה for סוגיא in our לימוד מיוחד assumed that the תוספות
 - (1) Doesn't apply to שחיטה על הזריקה which was the שיטה of "ל מהרש"ל
 - (2) But instead applies to "פסול שחיטה לחודה" where a person was מחשב that the שלא למנויו itself be for שחיטה
 - ii) שלא למנויו is for עיקר שינוי בעלים that רש"י also agrees with תוספות
 - (1) And since we now assume that שינוי בעלים and שלא למנויו count as the same
 - (2) it follows that for זריקה לחודה as well as a פסול of שלא למנויו there's a פסול of שחיטה לחודה
 - iii) reasons that the other two עבודות should also be לחודייהו with the תוספות result that there be פסולין for ממש ד' עבודות
 - iv) and the קשיא of תוספות is in fact why does the גמרא say there's no פסול of ' ד' שלא למנויו to איתקש that's שלא לאוכליו as well as for שלא למנויו for עבודות ממש
 - e) קשיא
 - i) How can תוספות ask that we derive לחודה זריקה from שינוי בעלים when we know that the פסול of שינוי בעלים is only למצוה
 - f) תירוץ
 - i) תוספות isn't מדקדק and in fact תוספות asks only that we ought to derive from שינוי למצוה פסול זריקה לחודה that there's a שלא למנויו to בעלים
- 10) תוספות of המשך
- a) מהרש"א explains תוספות of קשיא to תירוץ
 - i) שלא למנויו isn't the same thing as שינוי בעלים
 - ii) It follows that the דין שחיטה לחודה applies only to שלא למנויו based on the לימוד שלא למנויו and we can't derive from שלא למנויו מיוחד that the שחיטה לחודה applies also to שינוי בעלים
 - b) Now
 - i) The דין שינוי בעלים applies only to זריקה לחודה and also to other זריקה על ידי עבודות
 - ii) And
 - (1) even though it's correct that for פסח קרבן פסח there is also a פסול of זריקה לחודה
 - (2) that פסול has nothing to do with שלא למנויו but is based on a separate דין of שינוי בעלים
 - iii) it follows that for שלא למנויו there is only one פסול לחודי rather than two so there is no longer a קשיא why we don't reason from the two פסולין לחודייהו that there ought to be four פסולין לחודייהו

11) מהרש"א of המשך

a) מהרש"א and מהרש"ל both to קשיא

i) How could תוספות even consider that the פסול of לאוכליו applies also for זריקה

ii) When תוספות at שחטו ד"ה on this עמוד proves that there is a לימוד that אין מחשבת בזריקה אוכלין בזריקה

דף סא:

תד"ה רב חסדא

[דף סא עמוד ב] בד"ה רב חסדא כו' אבל הכא לא [פתיכי] מולים בזריקה עכ"ל היינו לפי האמת דמסיק דלרב חסדא נמי בזריקה כולה ערלה פסלה ולא מקצתה אבל למאי דבעי למימר לקמן מעיקרא לרב חסדא דמקצת ערלה נמי פסלה דהיינו שחטו למולין ע"מ שיתכפרו בו מולין וערלים תקשי מ"ש ממתני' ששחטו לערלים ולמולין דכשר ובהכי יתיישב דרב חסדא דהכא לפי האמת למאי דמסיק רב אשי דפליג בכה"ג אבל למאי דבעי למימר מעיקרא דבמקצת ערלים נמי פוסל רב חסדא הל"ל לרבנותא דאפי' בע"מ שיתכפרו בו ערלים ומולין פוסל רב חסדא וק"ל:

1) First הקדמה

- מולים וערלים שחייבה שחייבה during מחשבה refers to a שחטו למקצת ערלה
- מולים but שחייבה during מחשבה refers to a כולה ערלה for זריקה but that the later זריקה be מכפר only for ערלים
- מולים but שחייבה during מחשבה refers to a מקצת ערלה for זריקה but that the later זריקה be מכפר for מולים as well as for ערלים

2) Second הקדמה

- See the following tables on the שיטות of the משנה and also of רב חסדא both for the רב אשי of the מסקנא and for the גמרא of the הוה אמינא

משנה	רב חסדא בה"א	רב חסדא למס'	
כשר דפתיכי מולים וערלים בשחיטה	כשר דפתיכי מולים וערלים בשחיטה	כשר דפתיכי מולים וערלים בשחיטה	שחיטה למקצת ערלה
פסול דלא שחט למולים כל עיקר	פסול דלא שחט למולים כל עיקר	פסול דלא שחט למולים כל עיקר	שחיטה לכולה ערלה
	פסול ותיקשי דהרי פתיכי מולים וערלים בזריקה	כשר דהרי פתיכי מולים וערלים בזריקה	[שחיטה למולים ע"מ לכפר] בזריקה למקצת ערלה
	פסול דהגם דשחטו למולים מ"מ לא פתיכי מולים וערלים בזריקה	פסול דהגם דשחטו למולים מ"מ לא פתיכי מולים וערלים בזריקה	[שחיטה למולים על מנת לכפר ב]זריקה לכולה ערלה

3) מהרש"א as explained by תוספות

i) Part 1

- The משנה that is מכשיר for ערלה because מולים and ערלים are מחשבת שחיטה in פתיכי
 - is consistent with רב חסדא for the מסקנא of רב אשי who says that זריקה מחשבת שחיטה in פתיכי and ערלים are מולים because כשר is למקצת ערלה
 - but isn't consistent with רב חסדא according to the הוה אמינא who says זריקה פסול is למקצת

b) Part 2

i) קשיא

(1) שחיטה for מולים of מחשבה because כשר should also be זריקה לכולה ערלה (1)
זריקה for ערלים of מחשבה with פתיכי should be

ii) תירוץ

(1) We've established in the tables that "פתיכי" applies only to two מחשבות
עבודה within one

4) מהרש"א

i) רב חסדא in גמרא of the הוה אמינא to קשיא Another

(1) Since ערלה is פסול for this שיטה in רב חסדא even where the מחשבת
ערלים was for מולים as well as for זריקה

(2) why didn't רב חסדא say so outright by noting in his מימרא that a קרבן is פסול
even if בשעת שחיטה a person is חישב that the זריקה be to מכפר for מולים as
well as for ערלים

תוספות ד"ה וכי תימא

בד"ה וכת"ה לזריקה כו' תימא לריב"א כיון דזריקה קילא כו' היכי נילף משחיטה כו' עכ"ל משמע להו דבשחיטה בכולה ערלה ליכא לספוקי ביה דודאי פסלה דאיכא למילף מלפי אכלו תכוסו וערלים נמי בכלל שלא לאוכליו הוא לפסול בשחיטה כמ"ש התוס' לעיל וליכא לספוקי אלא בזריקה אי פסלה בכולה ערלה בע"מ שיתכפרו וכו' ואהא קשיא להו שפיר כיון דזריקה לרבה קילא דאין מחשבת אוכלין בזריקה דהיינו בזורק לשם ערלים כמ"ש התוס' לעיל לא אצטריך ליה לרבה ולרב אשי מיעוטא דזאת למעט זריקה בע"מ שיתכפרו כו' דמהיכא תיתי לפסול בהכי דליכא למילף משחיטה דחמירא דיש בה מחשבת אוכלין וק"ל:

- 1) הקדמה
 - a) ערלים for שחיטה means the כולה ערלה for שחיטה only
 - b) זריקה for ערלה means the שחיטה is for מולים with the מחשבה that the זריקה is to be for ערלים only
- 2) סוף דף סא. at תוספות ד"ה שחטו as explained in גמרא of the הוה אמינא
 - a) "לפי אכלו תכוסו" teaches that פסול because כולה ערלה for שחיטה is כולי עלמא agree that "אוכליו" and ערלים don't count as שחיטה needs to be
- 3) גמרא of the הוה אמינא רבה as understood by ברייתא
 - a) שחטו למקצת ערלה פסול still שחטו לכולה ערלה is כול we derive that although כול ערל From
 - b) שאלה
 - i) Do we derive from שחיטה לכולה ערלה that זריקה לכולה ערלה is also פוסל
 - c) תשובה
 - i) "וזאת" teaches that
 - (1) it's only מחשבת שחיטה לכולה ערלה that's פוסל
 - (2) But זריקה מחשבת isn't פוסל even if it's for ערלה
 - d) שאלה
 - i) מאי קולא דזריקה
 - e) רבה תשובה of
 - i) "דאין מחשבת אוכלין בזריקה"
- 4) תוספות
 - a) קשיא
 - i) Since זריקה is קיל because זריקה אין מחשבת אוכלין בזריקה
 - ii) Why is it that without וזאת we'd have derived from שחיטה לכולה ערלה that זריקה שחיטה is פסול the same as לכולה ערלה

- 5) רב אשי as understood by ברייתא
- a) Were it not for וזאת we would have thought that because of "וכל ערל" a מחשבה of מקצת ערלה is פוסל both for שחיטה and for זריקה
- 6) תוספות
- a) קשיא
- i) How could we have thought that even מקצת ערלה is פוסל for זריקה that's קיל the same as for שחיטה that's חמיר
- ii) So why do we need "וזאת"

תד"ה כתב רחמנא וגמרא ד"ה וכי תימא מאי חומרי'

בד"ה כתב רחמנא כו' לשתוק מכל כו' עכ"ל אבל קרא דזאת אצטריך למעט מקצת ערלה בשחיטה דאי לאי זאת לאו הוי ידעינן ליה אי נילף ליה ממקצת טמא דכשר אי ממקצת זמן דפסול וק"ל:

גמ' וכ"ת מאי חומריה דזריקה דלא מקבע פיגול כו' ק"ק אמאי לא קאמר ומאי חומריה דזריקה דאין מחשבת שינוי בעלים אלא בזריקה דומיא דקאמר לרבה לעיל ומאי קולא דזריקה דאין מחשבת אוכלין בזריקה כו' ויש ליישב דמשום חומרא דזריקה דאין מחשבת שינוי בעלים אלא בזריקה ולא בשחיטה לא הל"ל לרב חסדא אדרבה לאידך גיסא כיון דאיכא למימר בהיפך בכה"ג קולא דזריקה דאין מחשבת אוכלין בזריקה אלא בשחיטה ולהכי קאמר חומרא דזריקה במילתא אחריתא דלא מקבע פיגול כו' ודו"ק:

1) הקדמה

- a) טמאים means for example that the שחיטה of the פסח was for קרבן פסח as well as for טהורים

2) ברייתא

a) Part 1

- i) שחטו למקצת טומאה if כשר is קרבן פסח that a פשיטות It's a
ii) שחטו למקצת זמן if פסול is קרבן פסח that a פשיטות It's a

b) Part 2

i) שאלה

(1) What is the דין for ערלים למקצת ערלים

ii) תשובה

(1) because כשר is קרבן that שחטו למקצת טומאה would derive from דרך א' מקצת זמן is more similar to מקצת טומאה than to מקצת ערלים

(2) because פסול is קרבן that שחטו למקצת זמן would derive from דרך ב' מקצת טומאה is more similar to מקצת זמן than to מקצת ערלים

c) Part 3 – מסקנא

- i) "וזאת" a פסוק דרכים says In order to decide between these two

3) גמרא

a) this way: the ברייתא of the מסקנא is מבאר רבה

- i) קרבן and כולה ערלה for שחטו if פסול is קרבן teaches that the ערל לא יאכל בו is כשר if שחטו למקצת ערלה

ii) זריקה דין applies for the same I might have thought that

iii) That's why וזאת is needed to teach that

(1) שחיטה for מחשבה only for a this is the rule

(2) but if there was a מחשבה of ערלים for זריקה there is the קולא that the קרבן is כשר even if the מחשבה was for ערלים כולא

iv) גמרא

(1) שאלה

(a) "וכי תימא מאי קולא דזריקה"

(b) Why does the ברייתא apply the קולא to זריקה and not to שחיטה

(2) תשובה

(a) "דאין מחשבת אוכלין בזריקה"

(b) The precise meaning of 'וכי תימא מאי קולא דזריקה' isn't relevant at this point

b) רב חסדא takes the reverse approach

i) זוטא teaches that מקצת ערלה is פסול for זריקה even though it's כשר for שחיטה

ii) And the חומרא of זריקה is that זריקה is פיגול דין מקבע דין פיגול as רש"י explains

c) רב אשי of the ברייתא as explained by מסקנא

i) If there were no זוטא we'd have said that וכל ערל לא יאכל בו teaches that the קרבן is פסול even if either שחיטה or זריקה was for ערלה

ii) That's why זוטא is needed to say both for מחשבת שחיטה and מחשבת זריקה that מחשבת ערלה is כשר while מקצת ערלה is פסול

4) ד"ה כתב רחמנא at תוספות

a) רב אשי to קשיא

i) If וכל would teach that even מקצת ערלה is פסול but this teaching is changed by זוטא why does the פסוק say וכל in the first place

5) ד"ה כתב מהרש"א

a) קשיא

i) Why doesn't תוספות go further and say that if the פסוק hadn't said וכל there'd have been no need for the פסוק to say זוטא

b) תירוץ

i) Even if there were no "כל" the זוטא would still be needed to be פושט that we don't say that מקצת ערלה is פסול based on comparing it to זמן

6) ד"ה וכי תימא מאי חומר' דזריקה at מהרש"א

a) קשיא

i) To answer the קשיא to רב חסדא that "מאי חומר' דזריקה"

(1) Similar to רבה who says the קולא of זריקה is based on the rule that on אין מחשבת אוכלין בזריקה

(2) Why doesn't the גמרא say for רב חסדא that the חומרא of זריקה is that מחשבת עמוד א' ד"ה איתקש on ד"ה תוספות as זריקה applies only to שינוי בעלים

b) תירוץ

- i) That חומרא of זריקה is offset by the קולא of זריקה that רבה brought
- ii) And רב חסדא wouldn't have disagreed with רבה unless זריקה had a different sort of חומרא altogether such as דמקבע פיגול

דף סב.

תד"ה כי לית לי'

[דף סב עמוד א] תוס' בד"ה כי לית ליה כו' תימא כו' וסברא משמע איפכא דהשתא כשאין מנוין לא פסלה כו' עכ"ל ר"ל דסברא משמע איפכא דהא כיון דבלא ערלים גרע שלא למנויו מלמנויו היאך במחשבת ערלים יגרע למנויו משלא למנויו דאע"ג דגלי קרא דפסול מחשבת שלא למנויו אינו בערלים מ"מ מחשבת ערלים יפסל בשלא למנויו דלא עדיף מלמנויו דפסיל ביה מחשבת ערלים ומהרש"ל כתב על דברי התוס' שטעות הוא וא' מבעלי הגליונים הגיה כן ותימה על תמיהתם כו' עכ"ל ולא ידעתי למה כי דברי התוס' ברורים הם בלי גמגום כמו שכתבנו ודו"ק:

1) First הקדמה

a) דף סא. on ד"ה שחטו למולין at תוספות

i) If a person was שחט with the מחשבה that שאינן מנוין with the זריקה

ii) The קרבן of פסול בעלים שינוי applies to the

דין	זרקו		שחטו	
פסול מטעם אינן מנוין דכשינוי בעלים חשיב	אינן מנוין	למולים	מנוין	למולים
פסול מטעם ערלים	מנוין	לערלים	מנוין	מולים
כשר	אינן מנוין	לערלים	מנוין	מולים

2) Second הקדמה

a) רב אשי according to רבה holds that

i) If

(1) שחטו למולין מנויין על מנת שיתכפרו בזריקה מנוין כולה ערלה

(2) The קרבן is פסול

ii) But if

(1) שחטו למולין מנויין על מנת שיתכפרו בזריקה ערלין שאינן מנוין

(2) The קרבן is כשר because a case counts as שינוי בעלים only where the new בר כפרה are דומיא דידי' in the sense that they're בעלים

3) מהרש"א as explained by תוספות

a) קשיא

i) Why would רבה be מיקל more for שאינן מנוין than for ערלים שאינן מנוין

b) תירוץ

i) We just explained that ערלים don't count as מנוין

c) קשיא

i) the קרבן פוסל alone should be enough of ריעותא ערלים

תד"ה מאי שנא טומאה

בד"ה מ"ש טומאה כו' ואור"י דטומאת גברי נמי א"ל דנילף טפי מזמן כו' דדנין פסול מחשבה כו' עכ"ל למאי דמסיק דסיפא נמי בטומאת בשר ק"ק לפ"ז אמאי לא קאמר הק פרכא או כלך לדרך זה דדנין ערלה פסול מחשבה מזמן שהוא פסול מחשבה ואל תוכיח טומאת בשר דלא כו' דע"כ אתינן להך פירכא מכח קושיית התוס' דנילף טומאת גברא מטומאת בשר כו' וק"ל:

1) ברייתא

a) רישא

i) Here are two opposing סברות on מקצת ערלה

(1) מקצת טומאה is similar to מקצת ערלה and קרבן a פוסל isn't מקצת טומאה

(2) מקצת זמן is similar to מקצת ערלה and קרבן a פוסל is מקצת זמן

b) סיפא

i) First דרך

(1) ערלה and טומאה because זמן and not to be ערלה to מדמה ערלה to be מסתבר It's both don't apply to other זבחים while זמן does apply to other זבחים

ii) Second דרך

(1) ערלה and זמן because טומאה and not to be ערלה to מדמה ערלה to be מסתבר It's both הותר מכללו while לא הותר מכללו

2) גמרא

a) שאלה

i) For what sort of טומאה does the ברייתא say in the רישא that it's a פשיטות that כשר isn't מקצת טומאה

b) Possible תשובה

i) The ברייתא in the רישא refers to טומאת גברי meaning there was a מחשבה to be טמאין for קרבן as well as for טהורים שוחט

c) Possible תשובה dismissed

i) Why is it more of a פשיטות for טומאת גברי that the קרבן is כשר than it is that the מקצת ערלה is כשר for קרבן

d) מסקנא

i) The ברייתא in the רישא refers to טומאת בשר where the טומאה isn't based on מחשבה at all and is instead based on the physical fact that "איטמי חד מאיברים"

ii) it's a פשיטות that this sort of טומאה isn't the קרבן as a whole because פוסל the קרבן is כשר because האי דאיטמי שרפינן לי' ואידך אכלינן לי'

3) תוספות

a) רשב"א by קשיא

- i) Once the גמרא establishes that it's a פשיטות that כשר is טומאת בשר
 - ii) Say that the רישא deals with טומאת גברי and explain that it's a פשיטות that מקצת טומאת בשר is כשר by way of לימוד from טומאת גברי
- b) ר"י תירוץ
- i) The ברייתא doesn't derive the דין for טומאת גברי from טומאת בשר
 - ii) Because it's more מסתבר to compare
 - (1) מחשבה where the פסול is derived from מקצת טומאת גברי
 - (a) מחשבה where the פסול is also derived from מקצת זמן
 - (b) טמא as a physical fact than to compare מקצת טומאת בשר where מקצת of the פסח קרבן is טמא
- 4) מהרש"א
- a) ר"י תירוץ to קשיא
 - i) Now that we've established that ערלה and זמן are similar in that they both depend on מחשבה
 - ii) why doesn't the ברייתא set out this דרך ג'
 - (1) It's מסתבר to compare מקצת ערלה to מקצת זמן because they both depend on מחשבה
 - (2) Rather than to compare מקצת טומאת בשר to מקצת ערלה that doesn't depend on מחשבה

דף סב:

תד"ה לימא הואיל

[דף סב עמוד ב] בד"ה לימא הואיל כו' דאין מחוסר זמן לבו ביום לגבי הואיל כו' עכ"ל כתב מהרש"ל ותימה הא לעיל פירשו התוס' דהתם אפי' לחומרא לא אמרי' הואיל ומ"ה כו' אבל לגבי פסח דאמרי' לחומרא הואיל כו' ואפי' גבי מחוסר מעשה כדלעיל וצ"ל דדעת התוס' לפרש דהאי מתיב רב הונא קאי לרבה כמו לרב חסדא כו' עכ"ל ותירוצו דחוק דמי הגיד לבעלי תוס' דהאי מתיב קאי גם לרבה ואימא דלא קאי אלא לרב חסדא כפרש"י גם קושייתו אינו מובן לי דהא דאמרי' לעיל לחומרא אמרינן הואיל גבי פסח היינו מדרבנן אבל מדאורייתא לא אמרינן הואיל אפי' גבי פסח וא"כ הכא דבדאורייתא קיימינן דמפיק ליה מק"ו או מקרא כדמסיק רב פפא וא"כ לא הוה אמרי' הואיל במחוסר מעשה אי לאו משום דאין מחוסר זמן לבו ביום לגבי הואיל כו' ואיך שיהיה יש לדקדק כיון דבההיא דב' שעירים קאמר לרב חסדא הואיל מדאורייתא היכא דליכא מחוסר מעשה כגון לבו ביום א"כ אמאי לית ליה הואיל באופה מי"ט לחול ודוחק הוא לומר דלוקה מדרבנן קאמר וי"ל דל"ל לרב חסדא הואיל אלא לבו ביום דאינו מחוסר כלום ודו"ק:

- 1) First הקדמה based on the שיטה of רב אשי
 - a) The פסול of בעלים שינוי where there is a מחשבה for שאינן מנויין applies only where the new בעלים שאינן מנויין are בני כפרה the same as the initial בעלים
- 2) Second הקדמה
 - a) רבה
 - i) It follows that the פסול of בעלים שינוי doesn't apply if the original בעלים were ערלים and the new בעלים are מולים
 - b) רב חסדא
 - i) The פסול of בעלים שינוי applies even in that case based on "הואיל" the ערלים could become בני כפרה by מילה
 - c) רבה doesn't apply "הואיל" here
- 3) Third הקדמה – דף מו: at גמרא –
 - a) if a person is טוב on יום טוב more than he will eat during טוב יום טוב
 - i) רבה says
 - (1) the חילול יום טוב for חייב מלקות isn't אופה
 - (2) based on "הואיל" he might be מזמן אורחים to whom he can serve the extra טוב יום טוב before אפי'
 - ii) רב חסדא says the אופה is במלקות because we don't say "הואיל" here
 - b) קשיא
 - i) The מחלוקת of רבה and רב חסדא on ביו"ט אפי' is the opposite of the מחלוקת of רבה and רב חסדא on פסח קרבן in the case of ערלים

c) תירוץ

i) רבה says

(1) מחוסר מעשה doesn't apply where there is הואיל

(2) Now

(a) for מחוסר מעשה the מילה that hasn't yet been done counts as קרבן פסח

(b) for אורחים the זימון that hasn't yet been done for future יו"ט on אפי' doesn't count as מחוסר מעשה

ii) רב חסדא

(1) הואיל even we say לחומרא because קרבן פסח the פוסל applies to be הואיל where there is a מחוסר מעשה

(2) הואיל doesn't apply לקולא to avoid מלקות for טוב even where there's no מחוסר מעשה

iii) In short for רב חסדא

רב חסדא – טבלא א'	
לחומרא	איכא הואיל אפילו במחוסר מעשה
לקולא	ליכא הואיל אפילו בדאינו מחוסר מעשה

4) דף סב. at תוספות ד"ה כי לית לי' – הקדמה Fourth

a) From a משמע that גמרא in מסכת יומא it's

i) First

(1) חיסור מעשה –if there is a לחומרא – even doesn't apply – דין הואיל the מדאורייתא

(2) It's only מחוסר הואיל לחומרא applies רב חסדא that מדרבנן where there is מחוסר and in fact the פסול of the פסח for קרבן רב חסדא in our סוגיא is only מדרבנן מעשה

ii) Second

(1) לקולא הואיל even there's מחוסר מעשה where there's no מדאורייתא

(2) הואיל לקולא we never apply מדרבנן

iii) third

(1) מחוסר מעשה counts as מחוסר זמן

(2) but מחוסר מעשה doesn't count as מחוסר זמן בו ביום

iv) As a result מהרש"א understands the complete שיטה of רב חסדא to follow this טבלא ב'

רב חסדא טבלא ב' להבנת מהרש"א	
מדאורייתא	בדליכא מחוסר מעשה
מדרבנן	הואיל אפילו לקולא
דיקא לחומרא	ליכא הואיל
דיקא לחומרא	דיקא לחומרא

5) דף סב. at ר' אליעזר of ברייתא

a) הפסח שעברה שנתו ונעשה שלמים

- b) שחטו לשם פסח בזמנו פסול שלא בזמנו כשר
- 6) גמרא
- a) רב חסדא to רב הונא by קשיא
- i) "הואיל" the based on שלא בזמנו also קרבן פסח the פוסל ר' אליעזר should have been the קרבן would be פסול if a person waits until זמנו before he's מקריב the קרבן
- 7) ד"ה הואיל there at תוספות
- a) רב הונא to קשיא
- i) Why didn't רב הונא understand that רב חסדא doesn't say הואיל where there's מחוסר מעשה and מחוסר זמן counts the same as מעשה
- b) תירוצ
- i) שלא בזמנו as שחרית at י"ד ניסן counts even ברייתא רב הונא assumes that the
- ii) And we've established that מחוסר זמן בו ביום doesn't count as מעשה
- 8) מהרש"ל
- a) ד"ה לימא in תוספות of קשיא to קשיא
- i) "הואיל" לחומרא רב חסדא says that קרבן פסח from טבלא א' even where there is מעשה
- b) תירוצ
- i) פסח שעברה שנתו הואיל for שנתו ought to rely on ברייתא גמרא of קשיא that applies also to רבה and we've seen that רבה doesn't say הואיל where there is a מחוסר מעשה
- ii) And that's why תוספות needs to explain that הפסח שעברה שנתו also deals with where the מחוסר זמן is חיסור זמן בו ביום and doesn't count as מעשה
- 9) מהרש"א
- a) מהרש"ל of קשיא to קשיא
- i) We've established in טבלא ב' that it's only מדרבנן in a case of לחומרא that רב רב חסדא says הואיל even if there's מעשה
- ii) and at דף סב: the גמרא on פסח שעברה שנתו deals with a דין דאורייתא that according to the מסקנא is derived from the פסוקים and לימודים mentioned there by רב פפא
- b) מהרש"ל of תירוצ to קשיא
- i) There's no reason for תוספות to assume that the קשיא of the גמרא applies also to רבה and to disagree with רש"י who says the קשיא is only to חסדא רב
- 10) מהרש"א of המשך
- a) קשיא
- i) אפיי' ביום טוב

- (1) presumably involves מלקות דאורייתא
- (2) and is at most a ביום בו ביום because it deals with אורחים who may מזומן בו ביום
- (3) and we've established that מחוסר מעשה doesn't count as ביום בו ביום
- ii) So why doesn't רב חסדא say הואיל לקולא to avoid מלקות דאורייתא
- b) תירוץ בדוחק
 - i) We established in 'ב' טבלא that מדרבנן there is never הואיל לקולא
 - ii) When ר' חסדא says there is מלקות מדרבנן he means מלקות מדרבנן
- c) Final תירוץ
 - i) מחוסר מעשה does count as זימון אורחים and רב חסדא disagrees with רבה

תד"ה פסולו בגופו

בד"ה פסולו בגופו כו' שינוי בעלים נמי א"א לברר איסורו כו' עכ"ל ק"ק מכה הך פירכא דא"א לברר איסורו לא נילף נמי למנויו ושלא למנויו מלאוכליו ושלא לאוכליו ויש ליישב כדאמרי' לעיל דאתקש אוכליו למנויו וה"נ אתקש מנויו לאוכליו להכשיר במקצת דאין היקש למחצה וק"ל:

- 1) דף נט: at משנה
a) הפסח ששחטו לשמו ושלא לשמו פסול
- 2) דף סא. as משנה
a) הפסח ששחטו לאוכליו ושלא לאוכליו כשר
b) הפסח ששחטו למנויו ושלא למנויו כשר
- 3) גמרא
a) שאלה
i) Why are the משניות different in the two דינים
b) תוספות as explained by ר' יוחנן of תשובה
i) The פסול is קרבן
(1) only if there are two separate גורמים that are אוסר
(a) The פסול needs to be בגופו
(b) the פסול needs to be איסורו לברר איסורו
(2) The precise meaning of these גורמים isn't relevant here
ii) Now
(1) For שמו ושלא לשמו both גורמים are present
(2) For neither למנויו ושלא למנויו and לאוכליו ושלא לאוכליו neither גורם is present
c) תוספות as explained by רב אשי of תשובה
i) "אי" and "פסולו בגופו" are the same גורם because what is "אי" automatically counts as "פסולו בגופו" for לברר איסורו
- 4) תוספות
a) הקדמה
i) The משנה at דף סא. does not include among the בעלים ושלא לשינוי בעלים where the קרבן is כשר
b) קשיא
i) for this is understandable because "אי" is "לשינוי בעלים ושלא לשינוי בעלים" and so automatically counts also as בגופו for לברר איסורו
ii) But for the פסולו בגופו of גורם the קרבן ought to be כשר because the גורם of פסולו בגופו is absent

5) מהרש"א

a) רב אשי to קשיא

i) "אי אפשר לברר איסורו" is למנויו ושלא למנויו

ii) Why does the משנה on דף סא. say that למנויו ושלא למנויו is כשר

b) תירוץ

i) The גמרא on דף סא. explains that למנויו is פסול by היקש to אוכליו

ii) Since אוכליו ושלא לאוכליו is כשר that we derive from אוכליו where אין היקש למחצה the same דין applies to למנויו namely that למנויו ושלא למנויו is also כשר

דף סב: - סג.

תד"ה ערלים למולין וגמרא אמר רבה

בד"ה ערלים למולים כו' בתרווייהו ה"ל למיפסל דהא ר"מ אית ליה מפגל בחצי מתיר כו' עכ"ל וק"ק דאי בכה"ג נמי מפסל ר"מ היאך אשכחן מקצת ערלה דרבי קרא להכשיר דבאומר נמי הריני שוחט לאלו ה"ל כמפגל בחצי מתיר ויש ליישב ודו"ק:

בא"ד כדמוכח פ"ב דזבחים ובקונטרס כו' ובד"ה א"ל כו' ול"ל לפרושי הל"ל בסתם אלא כו' עכ"ל ומשמעתין לכאורה איכא נמי לאתויי הכי דמוקי לה אביי במפרש סימן ראשון למולין כו' ולא מוקי לה בסתם דאיכא למימר דהכא א"א לאוקמא בסתם למולין ולערלים דא"כ הוה איצטריך ליה לפרושי ולמימר אף לערלים דפתיכי ביה מולין משא"כ השתא דמפרש בסי' ראשון למולים לא איצטריך ליה לפרושי אף לערלים דמסתמא אף לערלים קאמר כמ"ש התוס' ודו"ק:

[דף סג עמוד א] גמרא אמר רבה לא לעולם כו' כ"ה בכל ספרים הישנים רבה בה"א ולא רבא באל"ף אבל מהרש"ל הגיה רבא באל"ף והקשה על הגהתו וכי רבא יתרץ אביי וזה לא אשכחן אם לא בהאי לישנא תרגמא רבא אליבא דאביי כו' ונראה בעיני דהאי לימא פריך אף ארבא כו' עכ"ל והאריך לפי דרכו אבל מדברי התוס' דלעיל בד"ה דאי ר"מ כו' מוכח בהדיא דגרסי' הכא רבה בה"א שכ' שם הך דיוקא [דהכא] (דרבא) לא מתוקמא אלא אליבא דרבא כו' דלרבה ואביי דלקמן דס"ל ישנה לשחיטה מתחלה כו' ע"ש ואפשר שדחקו להגיה רבא באל"ף מדמקשי' לימא קסברי אחרים אינה לשחיטה כו' וכדרבא כו' ותקשי לאביי דאמר התם בהא ודאי מודה ר"מ ומשני אמר רבה לא כו' דהיאך בא רבה שהוא רבו דאביי להשיב על מה שהקשה תלמודא לאביי ואין זה דוחק דבכמה סוגיות הקשה תלמודא אאמוראים אחרונים וקאמר דהשיבו כבר עד"ז בימי הראשונים ויותר דחוק הוא לפי הגהתו שאין מדרך תלמודא לסדר אוקמתא דרבא מקמיה דאביי דבכל דוכתא מקדים אביי לרבא ועוד יש לפי דרכו דחוקים ואין להאריך בהם כי כבר כתבנו דמדברי התוס' מוכח כגרסת כל הספרים רבה בה"א ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) כשר is קרבן פסח meaning that שחטו למקצת ערלה כשר say דף סא. at משנה in the רבנן
if שחטו לערלים ולמולין or שחטו למולין ולערלים

2) Second הקדמה

- a) ר' מאיר - אחרים of ברייתא
i) רישא
(1) The קרבן is כשר if ערלים
ii) סיפא
(1) The קרבן is פסול if ערלים למולים

3) Third הקדמה

- a) תפוס לשון ראשון ר' מאיר holds that

- 4) Fourth הקדמה
- a) מפגלין בחצי מתיר ר' מאיר also holds that
- i) Namely
- (1) a קרבן מפגל is סימני שחיטה for any one of the two מחשבת חוץ לזמן
- (2) And a עבודה פוסל is סימני שחיטה for any one of the two מחשבת פסול and is thereby פוסל the קרבן שחיטה
- ii) It's not relevant whether the מחשבה was for the first סימן or for the second סימן
- 5) Fifth הקדמה
- a) תפוס לשון ראשון ר' מאיר says where אופנים רבא and אביי disagree on the precise מחשבות during the עבודה of שחיטה
- i) אביי says ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף and that ר' מאיר agrees with this שיטה and for a reason not relevant here this results in ר' מאיר not saying תפוס לשון ראשון for מחשבות during שחיטה
- ii) רבא says that אינה לשחיטה אלא לבסוף and that ר' מאיר agrees with this שיטה and for a reason not relevant here this results in ר' מאיר holding תפוס לשון ראשון also for מחשבות during שחיטה
- 6) גמרא
- a) שאלה
- i) Why does ר' מאיר say in the ברייתא that a קרבן is כשר if מחשבת מולים is first and פסול if מחשבת ערלים is first
- ii) Is the reason that
- (1) the שיטה of רבא is correct that ר' מאיר holds that אינה לשחיטה אלא לבסוף and therefor תפוס לשון ראשון
- (2) so that
- (a) if מחשבת מולים was first we ignore the second מחשבה of ערלים and the קרבן is כשר even without relying on the דין that ערלה is כשר
- (b) if מחשבת ערלים was first we ignore the second מחשבה of מולים and the קרבן is פסול because there is no מחשבה of ערלה
- b) תשובה of רבא (according to the גרסא of מהרש"א) or רבא (according to the גרסא of מהרש"ל)
- i) Not necessarily
- (1) there is a different תירוץ that isn't סותר the שיטה of אביי that ר' מאיר doesn't say תפוס לשון ראשון for מחשבות during שחיטה
- (2) the precise תירוץ isn't relevant to this מהרש"א
- c) תשובה of אביי himself

- i) Here is another תירוץ that can accept that ר' מאיר doesn't say תפוס לשון ראשון for שחיטה during מחשבות
- ii) Part 1
- (1) Because ר' מאיר holds that מפגלין בחצי מתיר we treat each of the סימני שחיטה as if it were an עבודה in itself
 - (2) So that if for any one סימן there is a מחשבה both for ערלים and מולין we treat the case as if for that סימן there was a מחשבה of ערלה which is כשר also for ר' מאיר
 - (3) Note that we take account of the second מחשבה as well as the first מחשבה because we've established that for אביי according to ר' מאיר there is no דין of תפוס לשון ראשון during שחיטה
- iii) Part 2
- (1) The אמר סימן ראשון למולין וסימן – deals with where הקדים מולים לערלים – רישא – שני אף לערלים – it follows that for the first סימן that's only for מולים there is no פסול altogether and for the second סימן there is also no פסול because the דין of ערלה מקצת applies
 - (2) The אמר סימן ראשון לערלים סימן שני למולים סיפא deals with where so that for the first סימן there was a מחשבה only for ערלין and it follows that the קרבן is פסול
- 7) דף סג. on ד"ה וסימן שני at תוספות
- a) קשיא
- i) If ר' מאיר doesn't rely on תפוס לשון ראשון why does it matter whether a person says ערלים first or מולים first
- b) תירוץ
- i) ר' מאיר teaches in the רישא that
 - (1) the קרבן would be כשר even if the person didn't say אף לערלים for the second סימן and instead said only סתם ערלים
 - (2) because the fact itself that the person's first מחשבה of מולים was to the first סימן makes us assume that for his later מחשבה of ערלין for the second סימן he meant אף לערלים
 - ii) ר' מאיר teaches in the סיפא that
 - (1) it's because his מחשבה for the first סימן was for ערלים that when he later said מולים for the second סימן we don't say that this proves that he meant both ערלים and מולים for the first סימן
- 8) ד"ה ערלים למולים at תוספות
- a) קשיא
- i) Part 1

- (1) Return to the beginning of the סוגיא where the גמרא asked “Why doesn't ר' מולין agree with רבנן that כשר ערלה regardless of whether he says מולין first or ערלים first”
- (2) This implies that there'd be no קשיא had ר' מאיר said כשר in the סיפא as well as in the רישא

ii) Part 2

(1) But

- (a) since ר' מאיר says מתיר בחצי מפגלין it doesn't matter what מחשבה he meant for the first סימן or the second סימן
- (b) So why would there be no קשיא had ר' מאיר said כשר in the סיפא as well as in the רישא

iii) Part 3

- (1) And keep in mind that at the beginning of the סוגיא we don't yet realize the תירוץ of אביי on why in this special case it does matter for ר' מאיר whether the מחשבת פסול of לערלים was meant for the first סימן or for the second סימן

b) תירוץ

- i) A גמרא in זבחים proves that מפגל בחצי מתיר applies only if the מפגל or the פוסל says he intends his מחשבת פסול to apply to a סימן – the first סימן or the second סימן – that he designates in his מחשבה

9) בא"ד כדמוכה at מהרש"א

a) קשיא

- i) Why does תוספות need to rely on the גמרא in זבחים to prove this point
- ii) When תוספות could have proved from the תירוץ of אביי in our סוגיא who says for ר' מאיר in the ברייתא that person who was חצי מתיר designated the סימן to which he wanted his מחשבה of מולין to apply and the סימן to which he wanted his מחשבה of ערלים to apply

b) תירוץ

- i) From the ברייתא standing alone it's possible that
 - (1) Generally מפגל בחצי מתיר applies even when a person is מפגל for one סימן without specifying which specific סימן he means
 - (2) And the reason it's relevant in the ברייתא is only because the order for the מחשבות affects whether we interpret the word ערלים to imply "אף לערלים" as ד"ה סימן שני explained earlier in תוספות

10) ד"ה ערלים at מהרש"א

a) הקדמה

- i) Return to the תוספות of קשיא

- (1) The גמרא implies in its קשיא that there'd be no קשיא to מאיר ר' had the ערלין ומוליך for פסול ברייתא
- b) קשיא
- i) How would the גמרא understand how מאיר ר' applies the לימודים on דף ס. from which the גמרא derives that ערלה is כשר
- c) Possible תירוץ
- i) Part 1
- (1) At דף ס. on תוספות ד"ה אבל (1) קשיא asked a similar
- (a) Namely how מאיר ר' – who according to רבא says תפוס לשון ראשון also for מחשבות of שחיטה – applies the לימודים on דף ס. from which the גמרא derives that ערלה is כשר
- (b) Since if מולים is the לשון ראשון there is no need for the הכשר of מקצת ערלה and if ערלים is לשון ראשון we ignore מולים and there is no מקצת ערלה
- ii) Part 2
- (1) there answers that the לימודים in the משנה can deal with where there is a group of טמאים וטהורים and a person said my שחיטה is "לאילו" so there is no לשון ראשון to which the מחשבות can attach
- iii) Part 3
- (1) similarly the דין that מאיר ר' doesn't apply where a person says הריני שוחט לאלו
- (2) and it's to this case that מאיר ר' would apply the לימודים that ערלה כשר
- d) possible תירוץ dismissed
- i) This מהלך wouldn't answer the קשיא of the מהרש"א because we've established that מפגלין בחצי מתיר even where there is no דין of תפוס לשון אביי at all – for example during a שחיטה according to
- 11) מהרש"ל
- a) Because of several קושיות including that it's not מסתבר that רבה would answer a תלמיד to אביי who was his קשיא
- b) מהרש"ל is גורס that the second תירוץ in the גמרא is by רבא on behalf of אביי instead of by רבה
- 12) ד"ה אמר רבה at מהרש"א
- a) It's not unusual for רבה to answer a question to אביי by saying the קשיא had already been dealt with by דורות earlier
- b) On the other hand it's a דוחק for the גמרא to set out a תירוץ by רבא before the גמרא sets out a תירוץ by אביי

תד"ה השוחט פסח

תוס' בד"ה השוחט פסח כו' אוריב"א דהפסח כשר דהא לא שנה עליו כו' עכ"ל לכאורה הא שנה עליו דכתיב לא תזבח על חמץ וגו' וכתיב לא תשחט על חמץ וגו' וי"ל דבכה"ג לית לן למימר דשנה הכתוב עליו לעכב אלא דשנה עליו לעבור עליו בב' לאוין ולא אמרי' דשנה עליו הכתוב לעכב אלא בכה"ג דלעיל במכסת תכוסו וכן כל הנהו דפ"ק דזבחים דליכא למימר בהו לטפויי לאוי ודו"ק:

1) גמרא

- a) השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה דלא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח

2) תוספות

The שנה עליו הכתוב is מעכב only if a דין is קדשים because כשר is קרבן

3) מהרש"א

a) קשיא

- i) In fact לא תזבח על חמץ דם זבחי פסוק says where שמות כג' יח' in שנה עליו הכתוב ולא ילין חלב חגי עד בקר

b) תירוצ'

- i) even where the שנה עליו הכתוב the דין is מעכב only where the purpose of the repetition can't be to add a second לאו

ii) Here's an example where a repetition can't be to add a second לאו

(1) נשחט למנויו "במכסת" דין that פסח must be

(2) We derive that this is לעיכובא because

(a) The דין is repeated in תכוסו

(b) And תכוסו isn't a לאו so the purpose of the repetition can't be to add a לאו

דף סג:

רש"י ד"ה הואיל וישנו בהלנת אמורים

[דף סג עמוד ב] בפרש"י בד"ה הואיל וישנו בהלנת אמורים דכתיב בהו נמי לא ילין חלב חגי עכ"ל דההוא קרא דמייתי לעיל לא תשחט וגו' ולא ילין לבוקר זבח חג הפסח משמע ליה דבהלנת בשר איירי ולא בהלנת אמורים ולכך הוצרך להביא מאידך קרא דכתיב לא תזבח וגו' ולא ילין חלב חגי וגו' דההוא ודאי בהלנת אמורים קמשתעי אבל התוס' לעיל בד"ה ולא עולת חול גו' הוכיחו דההוא קרא דלא תשחט וגו' ולא ילין דמייתי לעיל מיירי נמי בהלנת אמורים ומהרש"ל כ' לקמן בתוס' בד"ה ואיכא דלא מקיש כו' פי' קרא דלא ילין חלב חגי לא מקשינן כו' וקרא דלא ילין זבח חג פסח מקשינן כו' עכ"ל וא"א לפרש כן לדברי התוס' דלעיל שכתבו בהדיא דקרא דלא ילין זבח חג פסח בהלנת אמורים נמי איירי אבל כוונת התוס' לקמן כפי שיטתם לעיל דאו לאחד מבני חבורה היינו לענין שאם החמץ בביתו של א' מבני חבורה שהשוחט או הזורק חייב ולהכי מקשינן שם לא ילין ללא תשחט דכמו שהשוחט או הזורק חייב אם החמץ בביתו כך השוחט או הזורק חייב אם החמץ בבית של א' מבני החבורה אבל לענין שיהיה המקטיר חייב כמו השוחט לא מקשי' לא ילין ללא תשחט מיהו לשיטת רש"י לעיל דאו לא' מבני חבורה היינו לענין שהם עוברים וחייבים ודאי דיש לפרש לקמן כמ"ש מהרש"ל וכמו שפירש"י כאן דהלנת אמורים מלא ילין חלב חגי מפיק ליה ודו"ק:

1) First הקדמה

a) פסוק א'

i) לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח

b) פסוק ב'

i) לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין חלב חגי עד בקר

2) Second הקדמה

a) רש"י of שיטה

i) קרבן פסח of בשר deals with the פסוק א' in "ולא ילין זבח חג הפסח"

ii) קרבן פסח of אמרים deals with the פסוק ב' in "ולא ילין חלב חגי"

b) תוספות of שיטה

i) קרבן of אמרים and the בשר deals with both the פסוק א' in "ולא ילין זבח חג הפסח" פסח

ii) קרבן פסח of אמרים deals only with the פסוק ב' in "ולא ילין חלב חגי"

3) Third הקדמה

a) בשעת שחיטה if חייב שוחט is חמץ בביתו there is פסוק א' we derive that the

b) בשעת זריקה if חייב זורק is חמץ בביתו there is פסוק א' we derive that the

- 4) Fourth הקדמה
- a) From a היקש in 'א פסוק from לא ילין לא תשחט we also derive a דין for "אחד מבני חבורה"
- 5) Fifth הקדמה – the meaning of the דין of "אחד מבני חבורה"
- a) רש"י
- i) The שוחט and the זורק and all בני חבורה are חייב if there's חמץ in the בית of any of them
- b) תוספות
- i) the שוחט and the זורק are חייב for חמץ in their houses and also חייב for חמץ in the houses of אחד מבני חבורה but בני חבורה are never חייב for the לאו of לא תשחט
- ii) because the only possible ריבוי from 'א פסוק is to increase the types of חמץ for which the שוחט and the זורק are חייב
- 6) Sixth הקדמה
- a) רב פפא holds that "כהן המקטיר את החלב עובר בלא תעשה הואיל וישנו בהלנת אימורין"
- 7) Seventh הקדמה
- a) מהרש"א as explained by רש"י
- i) רב פפא derives his דין from לא ילין חלב חגי in 'ב פסוק that according to רש"י deals with the אמרים that the מקטיר brings to the מזבח
- ii) The פרטים of this היקש aren't relevant here
- 8) Eighth הקדמה
- a) The גמרא mentions two ברייתות and explains that 'א ברייתא follows the שיטה of רב פפא on the מקטיר while 'ב ברייתא doesn't follow the שיטה of רב פפא on the מקטיר
- b) The גמרא explains further that 'א ברייתא is "מקיש הקטרה לשחיטה" while 'ב איכא דלא "מקיש"
- 9) תוספות
- a) The גמרא means that 'ב ברייתא isn't "מקיש חלב לזבח"
- 10) תוספות of ביאור – מהרש"ל
- a) תוספות means that a ריבוי to be מחייב the מקטיר can be made only from 'ב פסוק and 'א פסוק doesn't derive any היקש from 'ב
- 11) מהרש"א
- a) קשיא
- i) The שיטה of מהרש"ל fits for רש"י because
- (1) רב פפא on the דין of 'א פסוק doesn't deal with אמרים and to be מרבה the דין of 'ב פסוק on the מקטיר it follows that
- (a) 'א ברייתא relies on the היקש in 'ב פסוק that does deal with אמרים

(b) While ברייתא ב' פסוק ב' היקש derives no מרבה from פסוק ב' and as a result isn't מרבה the דין of רב פפא on the מקטיר

ii) But the שיטה of מהרש"ל doesn't fit for תוספות because

(1) Both ברייתא א' and ברייתא ב' are דורש the דין for אחד מבני חבורה

(2) And פסוק א' deals with אמרים as well as בשר

(3) So to say ברייתא ב' "isn't דורש ב' פסוק" isn't enough to explain why ברייתא ב' doesn't derive the דין of רב פפא from ברייתא א'

b) תירוץ

i) This is what תוספות means by "ואיכא דלא מקיש חלב לזבחה"

ii) Part 1

(1) It's correct that תוספות hold that פסוק א' deals with אמרים as well as בשר

(2) But

(a) We've already explained that תוספות holds that from פסוק א' the only possible ריבוי is to that teaches the דין of אחד מבני חבורה as we've earlier explained this דין for תוספות that the only possible ריבוי from פסוק א' is to increase the types of המץ for which the שוחט and the זורק are חייב

(b) It follows that פסוק א' also can't support a ריבוי that would make the חייב be חייב מקטיר

iii) Part 2

(1) So to make the מקטיר be חייב it's necessary under the שיטה of תוספות for רש"י to rely on פסוק ב' the same as for ברייתא א'

רש"י ד"ה אבל המולק

בד"ה אבל המולק כו' דאין דרך לשחוט שום קרבן בזמן שחישת הפסח דהיינו אחר חצות כו' עכ"ל ר"ל אחר חצות וקודם תמיד של בין הערבים אבל אחר תמיד של בין הערבים איסור עשה דהשלמה נמי אית בה וק"ל:

דף סד.

רש"י ד"ה קשיא מליקה ותד"ה הא והא

[דף סד עמוד א] בד"ה קשיא מליקה כו' וקתני דעבר אמליקה דומיא דשאר קרבנות ועוד כו' עכ"ל ר"ל דלאו במליקה לחוד מחייב אלא קתני מליקה בעוף דליהו דומיא דשאר קרבנות דמחייב בהו נמי ועוד דנקט מליקה לאשמועינן דמחייב בה דומיא דשחיטה וק"ל:

תוס' בד"ה הא והא ר"ש כו' אמאי נקט עוף כו' אבל בח"ה אפי' העוף כו' עכ"ל לענין דלגופה שאינו עובר בי"ד אדרבה ה"ל למנקט שאר קרבנות אף על גב דאית בהו שחיטה ממש לא מחייב אבל לדיוקא דבח"ה מחייב נקט עוף לרבותא אף על גב דלית ביה שחיטה ממש וק"ל:

תד"ה טעמא שלא

**בד"ה טעמא שלא כו' דהא מכשיר לעיל ר"י שוחט אחרים לשמו עכ"ל במועד קיימין
הכא דהיינו שלא בזמנו ור"א נמי מודה בהא דשוחט אחרים לשמו דכשר אלא לרבנותא
נקטו דאפי' בזמנו מכשיר ר"י בהא וק"ל:**

דף סד:

גמרא אביי אמר ננעלו תנן

[דף סד עמוד ב] גמרא אביי אמר ננעלו תנן כמה דמעילו עיילו וסמכינן אניסא כו' ויש לדקדק לאביי כיון דבנס ננעלין כדי דלא ליעיילו כולהו ולא יהיו ג' כיתות אם כן היאך מספקא לן אי בבת אחת בג' כיתות דא"כ למה ננעלין כלל בין כל כת וכת ויש ליישב ודו"ק:

דף סה:

תד"ה החולב

[דף סה עמוד א] תוס' בד"ה החולב כו' אבל אי כדי גמיעה זוטר צ"ל דסתם כו' עכ"ל מפורש בתוס' בר"פ המוציא יין דבגרוגרת איירי ביבש ואפשר שבתחלה היה יותר מכדי גמיעה ע"ש ומה שיש לדקדק בדבריהם הכא והתם ע"ש בחידושינו

תוספות ד"ה המכבד וכל אמצע דיבור שבו

בד"ה המכבד כו' דא"כ אמאי מחייב לר"א כיון דיכול להיות בלא גומות כו' עכ"ל מפורש בתוס' פרק המצניע דדבר שאין מתכוין לר' יהודה נמי מותר מן התורה דלא הוי מלאכה מחשבת עכ"ל ע"ש:

בא"ד סתם מכבד ומרבץ מתכוין להשוות גומות אף על פי שא"צ כו' מחייב לר' יהודה כו' עכ"ל לענין מתכוין נמי הוה מחייב ר"ש אלא דפוטרי ר"ש ביה כיון שא"צ להשוות גומות ואף על פי שמתכוין פטור לר"ש משום דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה ודו"ק:

בא"ד אף על גב דגזרינן בב"מ כו' מחוזה היתה כולה רצופה באבנים לא גזרינן כו' עכ"ל עכ"ל ולרבנן דלא התירו הכא אלא משום דאין שבות במקדש היינו משום דאל"ה הוה גזרינן מקדש אטו כולה ירושלים דלא הוה רצופה ובחידושינו פרק המצניע כתבנו שם ד"א ע"ש ודו"ק:

בא"ד בכיבוד אסור דמשוי ביה גומות יותר מריבוץ עכ"ל היינו מזיז עפר ממקומו דפ' כירה וביצה כפירש"י שם ועיין בתוס' וק"ל:

1) First הקדמה

a) גמרא and the משנה

- i) the were כהנים מדיה עזרה on בשבת שחל פסח ערב against the רצון of אליעזר ר' who says that הדחה is similar to מכבד ומרבץ for which there's a חיוב הטאת on משה גומות שבת for being
- ii) the חכמים agree with the כהנים because חכמים say the איסור for מכבד ומרבץ is a "אין שבות במקדש" and שבות דרבנן

2) Second הקדמה as explained by תוספות

- a) is דבר שאין מתכוין מתורה on שבת both for יהודה and ר' שמעון ר' יהודה except where פסיק ריש'י
- b) ר' שמעון for פטור and ר' יהודה for חייב is מלאכה שאינה צריכה לגופה

3) Third הקדמה

- a) פטור is מכבד ומרבץ בשבת that חכמים ר' שמעון agrees with the
- b) חייב is מכבד ומרבץ בשבת that ר' אליעזר ר' יהודה agrees with the

4) מהרש"א as explained by תוספות

- a) Now
 - i) Although the גוף of the מלאכה of מכבד and מרבץ is to be גומות
 - ii) Still a person doesn't do the כיבוד and ריבוץ to achieve the גוף of the מלאכה
 - iii) So the case involves a מלאכה שאין צריכה לגופה that's חייב for יהודה and ר' יהודה and is פטור for שמעון
 - iv) See also the חידושים of ר"מ הורו"ץ

- b) Note that
- i) It can't be that יהודה ר' says חייב because it's פסיק רישי' that כיבוד וריבוץ will result in גומות אשוויי
 - ii) Because if there is פסיק רישי' then שמעון ר' would agree that כיבוד וריבוץ is חייב
- 5) תוספות of המשך
- a) הקדמה
 - i) In מחוזא all floors were paved with stone and כיבוד was לכתחלה מותר because there were no גומות to be משה
 - b) קשיא
 - i) then why does אליעזר ר' say הדחה is אסור במקדש based on an איסור for מכבד
 - ii) after all the עזרה had a stone floor
- 6) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) Why didn't תוספות ask that since כיבוד וריבוץ is מותר even in מחוזא why did אין שבות במקדש need to base their היתר for הדחה on the דין that אין שבות במקדש
 - b) תירוץ
 - i) were it not for the rule of אין שבות במקדש we would have been גוזר not to do הדחה in the עזרה because of a חשש that a person might do כיבוד outside of the עזרה where ירושלים isn't paved with stone
 - c) קשיא
 - i) weren't גוזר an איסור on כיבוד וריבוץ in מחוזא lest there be כיבוד וריבוץ in non-stone floors elsewhere
 - d) תירוץ
 - i) In מחוזא – unlike ירושלים – the entire city was paved with stones and it's not מסתבר to go so far as to be גוזר for other cities
 - ii) In ירושלים
 - (1) Only the עזרה was paved and it's מסתבר to be גוזר lest there be כיבוד outside the עזרה

תד"ה שמא לא נתקבל

בד"ה שמא לא נתקבל כו' לא פריך מדם הראוי להתקבל ונשפך דעולין כו' עכ"ל לכאורה מדם הראוי להתקבל ונשפך דהיינו שלא נתקבל כלל ממנו וכהך דלעיל אבל קשה דהא מסיק דכהנים זריזין הן ולא חיישינן כלל ללא קבלוהו ונראה לפרש דאין דרך להתקבל כל דם הראוי ובודאי דמכולהו נתקבל מהן קצת דמן דכהנים זריזין הן אבל שאר דם הראוי להתקבל נשפך מצואר בהמה והיינו דם הראוי להתקבל ונשפך ועולה הוא כיון דנתקבל קצת ממנו כבר ושוב אחרי העיון ראיתי שם בגמרא דקאמר דצריך לקבל כל דם הפר הראוי להתקבל וע"כ נראה דר"ל דמעיקרא דאכתי לא ידע הא דכהנים זריזין הן לא הוה ק"ל מדם הראוי להתקבל ונשפך משום דעולין הן כו' ודו"ק ומיהו קשה דא"כ דם פסול הוא ואמאי קרי ליה עולין דלא אמרי' שם דעולין אין מבטלין זה את זה אלא בכגון פר ושעיר של י"ה דשניהם דם כשר הן:

1) הקדמה

- a) נשפך לרצפה that flows directly into a כלי from the צואר of a בהמה and isn't מוזבח לרצפה דם קילוח is זריקה onto the מזבח ראו for זריקה

2) תוספות and גמרא משנה

- a) ר' יהודה
- i) the עזרה would fill a כוס from דם on the רצפה of the עזרה and would be זורק from the כוס onto the מזבח
- ii) so that if the דם of any קרבן was נשפך on the רצפה without זריקה this final זריקה from the כוס would be מכשיר the קרבן

3) גמרא

- a) תוספות as explained by קשיא
- i) Maybe in the כוס there's דם קילוח that wasn't directly from צואר נתקבל בכלי כלי directly from הבהמה and it's מעלה to be אסור this דם onto the מזבח
- b) תירוצ
- i) צואר הבהמה are זריזין and are מקבל all of the דם קילוח in a כלי directly from הבהמה
- c) קשיא of "והלא דם התמצית"
- i) "והלא דם התמצית מעורב בו ומבטיל לי ברוב"
- ii) but the כוס also contains דם התמצית from the רצפה of the עזרה and the דם התמצית is ברוב the כוס מבטל בכלי כלי that's in the כוס

4) תוספות

- a) "וכי פריך והלא דם התמצית מעורב בו ומבטיל לי ברוב לא פריך [אלא מן דם התמצית ולא פריך] מדם הראוי להתקבל ונשפך דעולין אין מבטלין זה את זה"

5) מהרש"א

- a) שאלה

- i) To what דם does תוספות refer when it says "ולא פריך] מדם הראוי להתקבל ונשפך דעולין אין מבטלין זה את זה"
- b) מהרש"א of the first תשובה
- i) תוספות means דם קילוח that wasn't נתקבל בכלי from צואר הבהמה and was instead עזרה on the רצפה of the נשפך
- c) קשיא
- i) The גמרא just established that because the כהנים are זריזין they always see to it that all דם קילוח is collected in a כלי
- d) מהרש"א of the second תירוץ
- i) The גמרא didn't mean that all דם קילוח is נתקבל בכלי
- ii) The גמרא meant only that כהנים see to it that at least some דם קילוח is נתקבל בכלי
- iii) And תוספות now explains that דם קילוח that was נשפך and wasn't נתקבל בכלי is נתקבל בכלי דם קילוח that was מבטל on the מזבח and isn't מותר להעלותו
- e) מהרש"א of the second תירוץ פירכא
- i) From מסכת זבחים it's משמע that כהנים in fact managed to be מקבל the entire דם קילוח in a כלי
- f) מהרש"א מסקנא
- i) תוספות means to ask that
- (1) when the גמרא asks that maybe the כוס holds no דם קילוח that was נתקבל בכלי and the גמרא hasn't yet answered that כהנים are careful and collect the entire דם קילוח in a כלי
- (2) Why doesn't the גמרא also ask that
- (a) even if the כוס does hold some דם קילוח שנתקבל בכלי
- (b) still that דם is בטל in דם קילוח that was נשפך ברצפה and wasn't נתקבל בכלי
- ii) And תוספות answers that דם קילוח שנשפך is עולה on the מזבח and isn't מבטל any דם קילוח that was נתקבל בכלי
- g) קשיא
- i) "עולין ואין מבטלין זה את זה" applies only to cases such as דם הפר ושעיר של יום כשר where both the דם הפר and that שעיר are כפורים

הדרן עלך תמיד נשחט

ד' דחה"מ סוכות תשע"ד